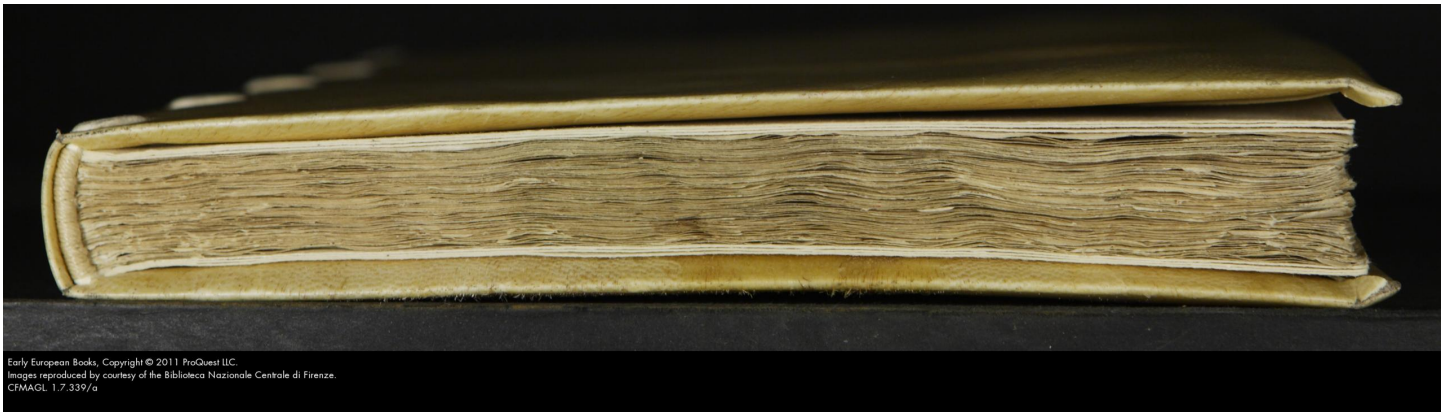

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
DS4450, 1.7.339/a

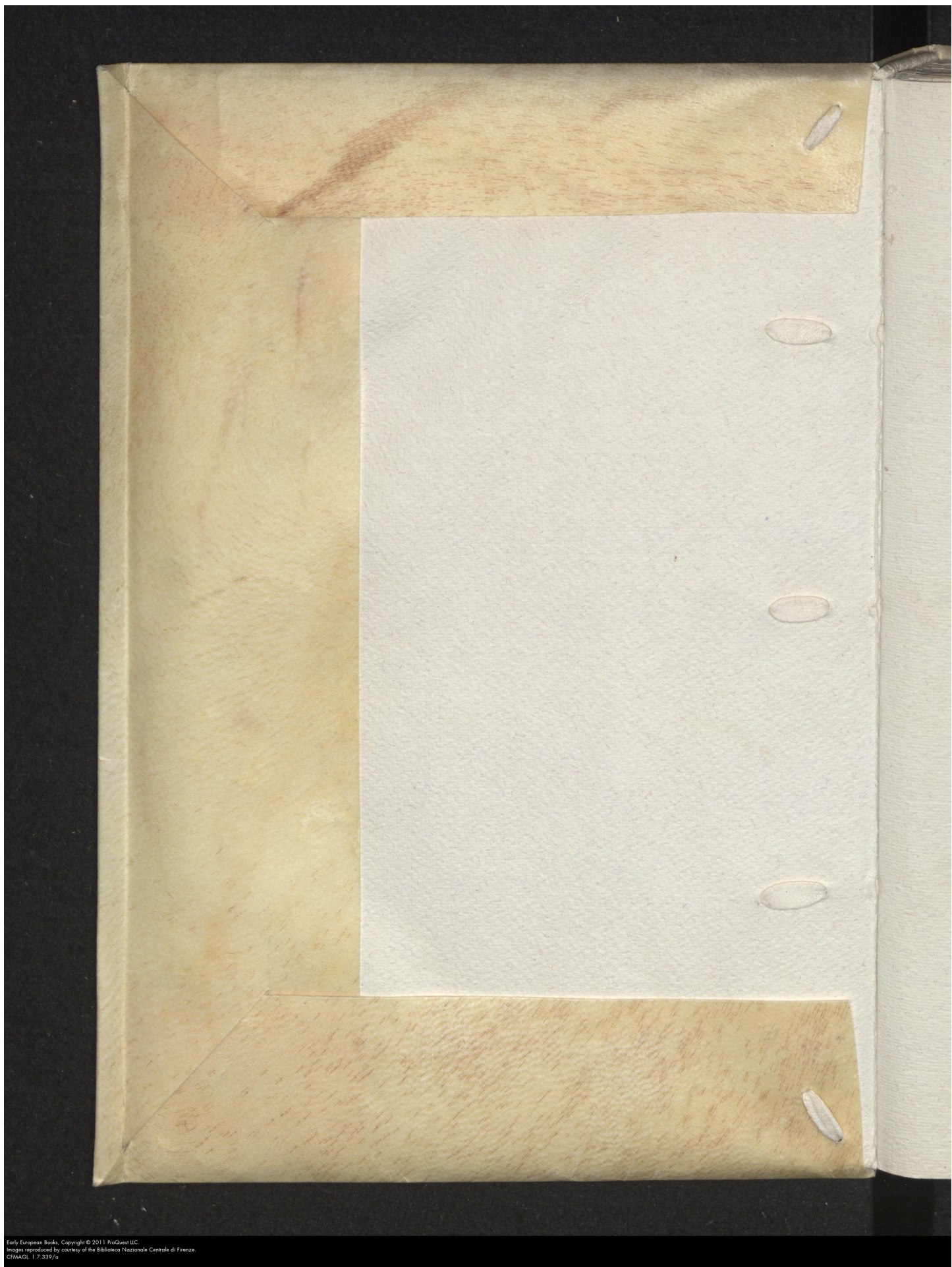
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 1.7.339/a

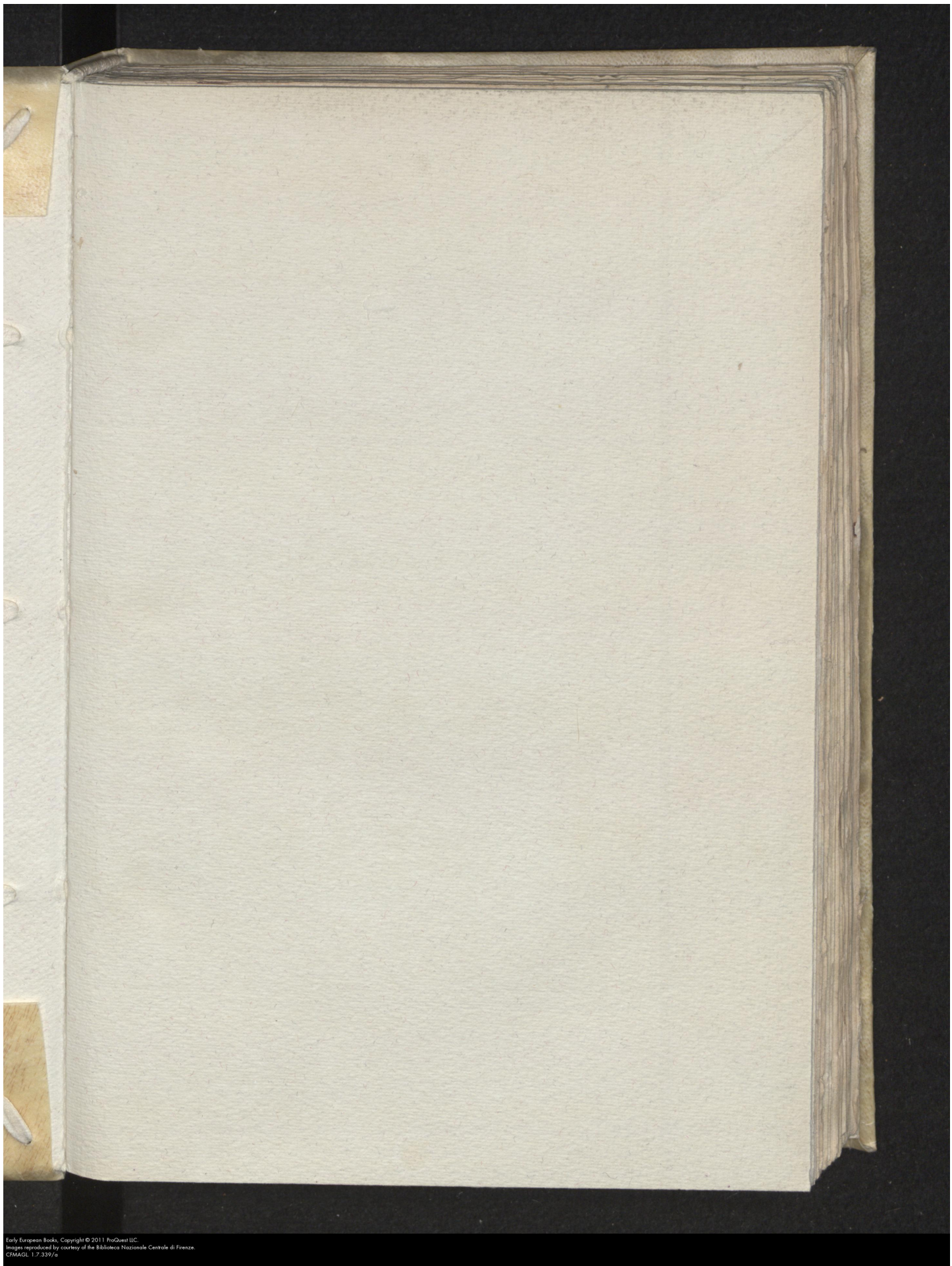

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CINAHL 1.7.339/a

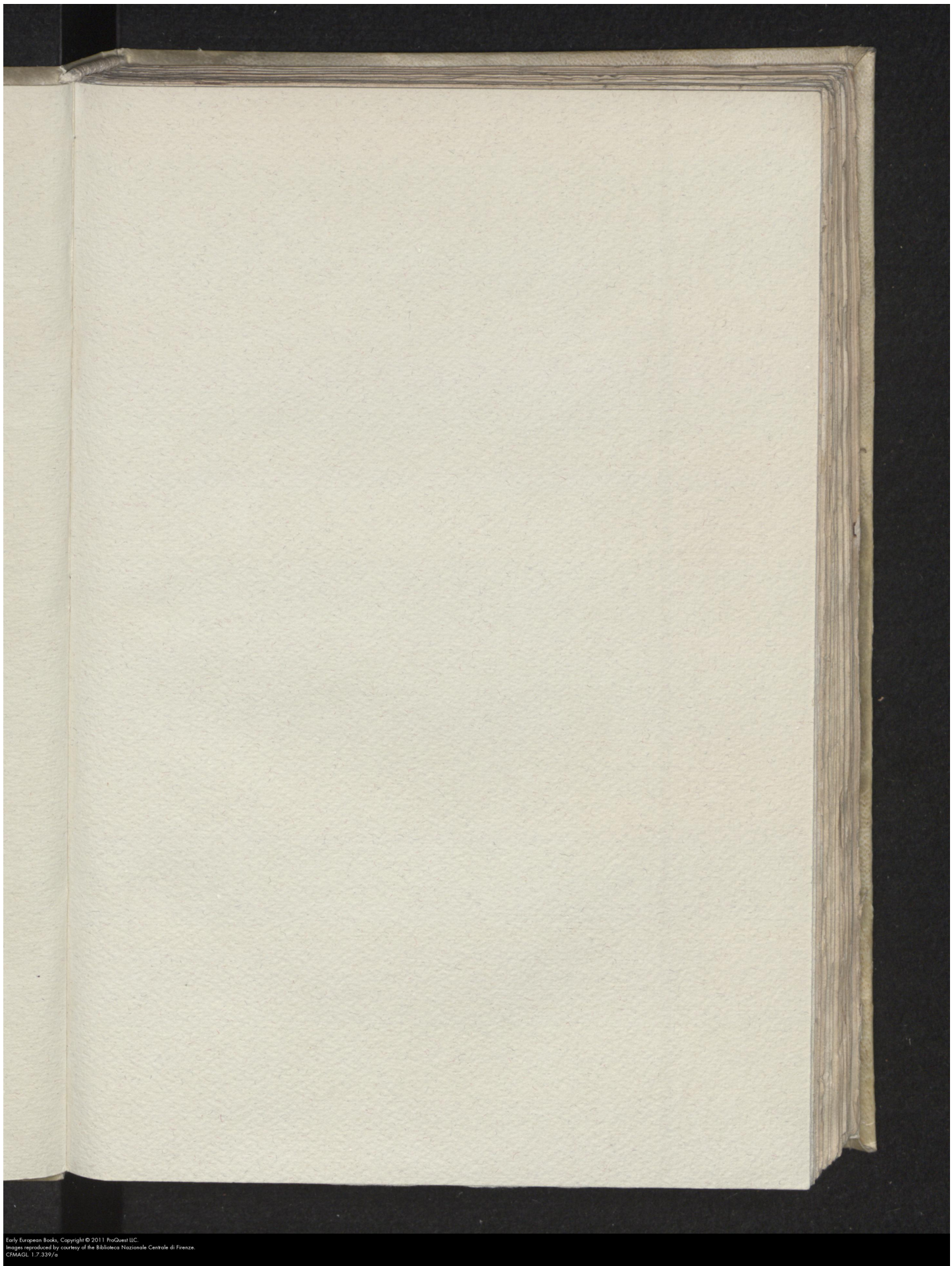

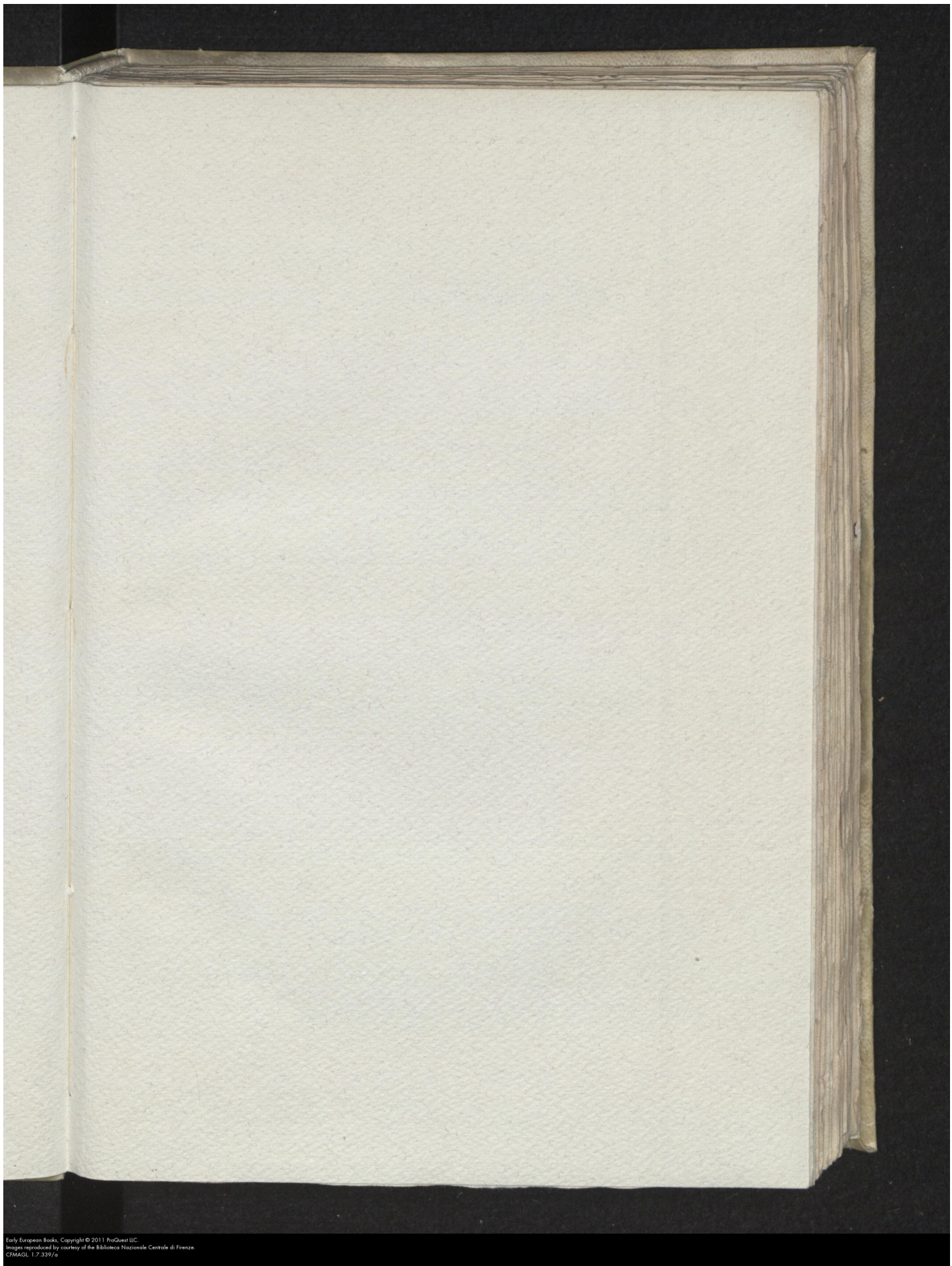
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
All rights reserved. Reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CINAGL 1.7.339/4

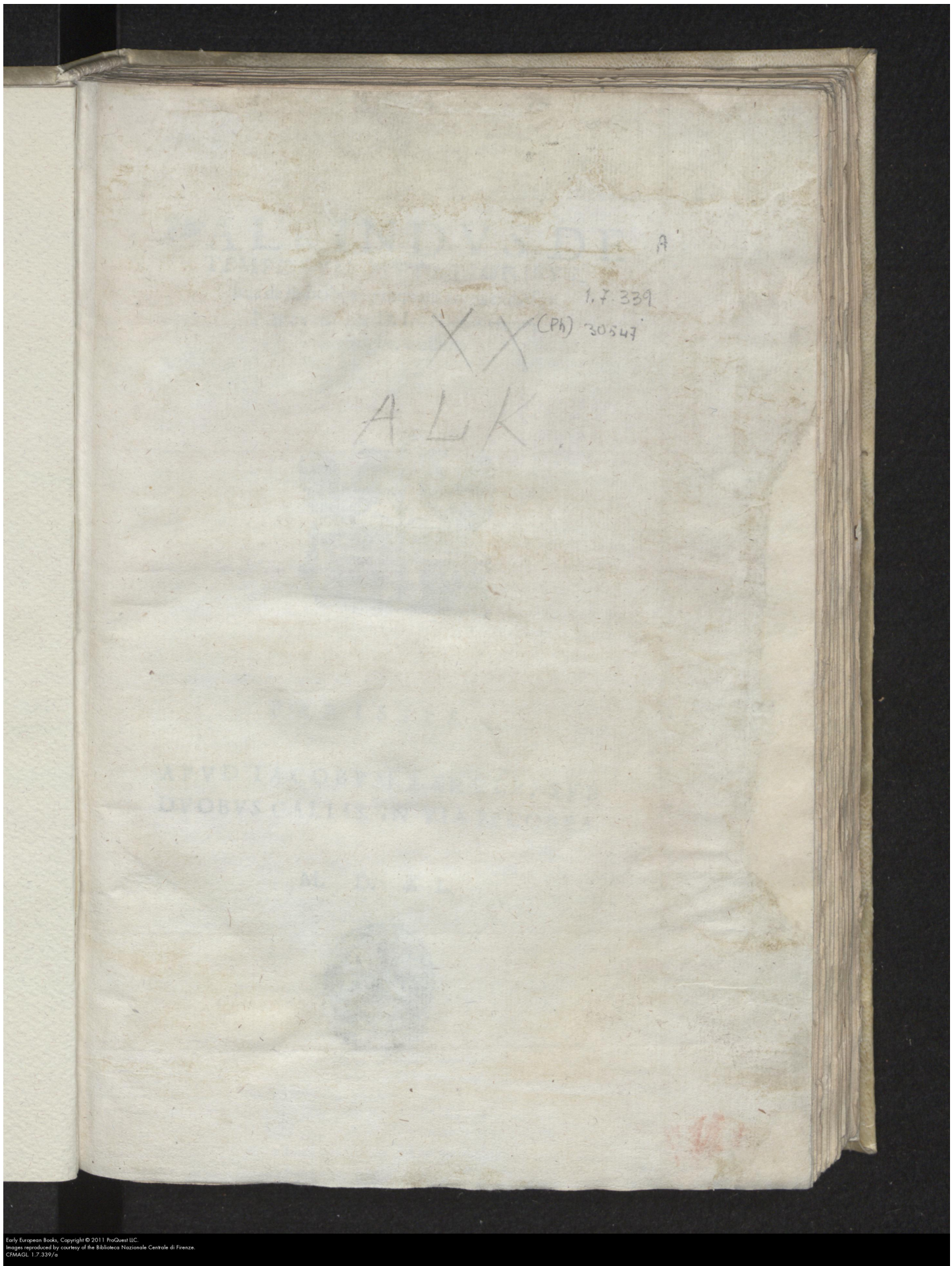

1.7.339

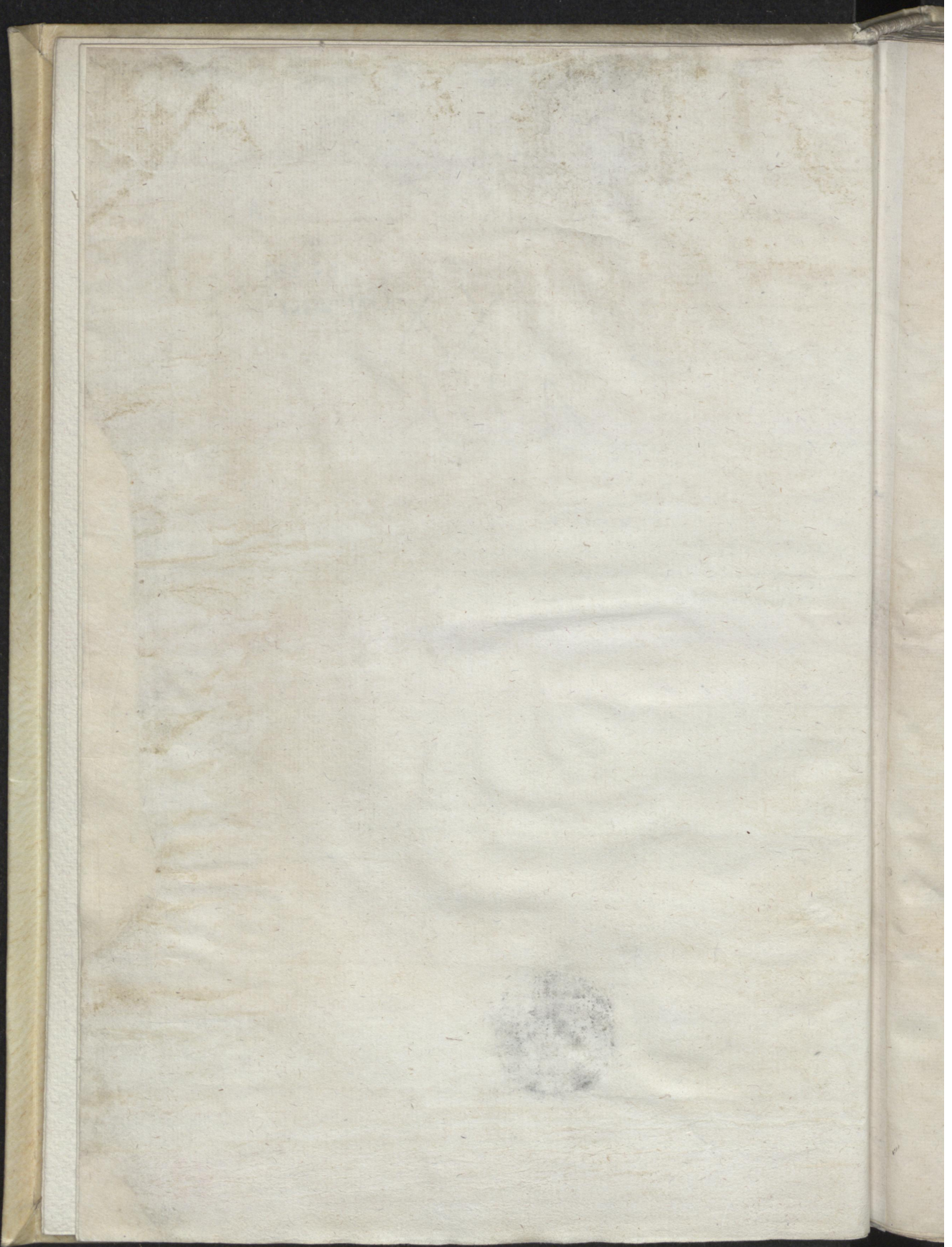
A

1.7 339

(Ph) 30547

XX

ALK

1. 7. 339

(ph) 30547

121

ALKINDVS DE
TEMPORVM MUTATIONIBVS,

sive de imbris, nunquam antea excussus.

Nunc verò, per D. Io. Hieronymum
à Scalingijs, emissus.

P A R I S I I S.

APVD IACOBVM KERVER, SVB
DVOBVS GALLIS, IN VIA IACOBEA.

M. D. X L.

ALKINDVS DE

TEMPORVM MUTATIONIBVS

hic de inditibus nundum nra exculit

Francisco per D. le. Hicorym

Scaligae, curilla

PARISIIS

APUD IACOBVM KERVIER. SVB
DVORVS GALLIS IN VIA IACOBÆ.

M. D. XL.
17339

11
Viro multis nominibus clarissimo domino Francisco cassano doctore medico nepoti suo. Io. Hieronymus à scalengijs. S. P. D.

ptabam semper, nepos suauissime, ea de tuis studijs & nomine clarissimo audire, quæ necessarijs tuis & imprimis tibi essent honorifica. Nec fefellit nos omnes quam pridem de tuis moribus ac ingenio conceperamus expectationem. Nam tantus in Artis pæoniæ studijs euasisti, vt præter omnem ambitionem, summam doctrinæ laudem apud grauissimos doctissimòsque per Insubriam medicos sis consequutus. Quare factum est ob eruditionem tuam videlicet vt dignus haberere inter physices professores, cui ad Galeni & Hippocratis publicas enarrationes primus locus à Mediolani Duce Francisco Sfortia Papiæ decerneretur. Pro his igitur omnibus & necessitudinem nostram arbitratus sum me rem meis studijs & tuæ professioni non indignam facturum, si ex Astronomie fontibus Alkindi rarissimum libellum de mutationibus temporis, tuis aspicijs in commune legendum traderem. Non ingrediar nunc veterem illam quæstionem, sit ne idem Astronomia & Astrologia: quæ superioribus annis à clarissimis hominū ingenijs ad utrāq; partem multū est agitata. Tātum monuero idem fuisse sub utroq; nominæ apud vetustissimos scriptores, quod nunc ab officio duntaxat discretū videmus. Nempe ex Astris nunc motuū rationes temporū vices contemplamur, & eatenus Astronomi sumus. Mox ex his tempestates, annorū fertilitatē, sterilitatē, ventos, pluuiam sudū præuidemus, & eatenus Astrologi vocamur. In hūc enim vsū Astra à deo creata esse Moses testatur. Nec propterea fit vt Astrologorū prædictiones immutari præuidentia, vel pietatē in deum, nunq̃ non possint. Quid? quòd & Prole-

A ij mæus

mæus Astrologorū dicta noluit esse prætoria. Eadem media sunt inter necessaria & possibilia vt videre est in Ptolemei Pelsusienſis quadripartito. Immodeste tamen faciūt qui hoc tempore tantæ arti, & imprimis ad multa necessaria, sine iudicio obſtrepunt. Non enim vident quàm maximo interſtitio à Chaldæorum & vana coniectantium ſuperſtitione ſeiuncta ſit Aſtrorum peritia. Sed de his, aliquando copioſius. Satis ſupérq; mihi nunc fuerit illud aſſeruiſſe, quod etiàm vulgo notiffimū eſt: hoc eſt multas eſſe in aëre impreſſiones, quas nullus philoſophus neget ſuperiorum orbium motu in hunc vel illum modum diſpoſitas. In aëre quippe formari horrenda frigora, glaciōſa, nebulōſa, & peſtilentia ſcimus, quæ tempeſtates aduerſas, craſſas nubes, rerum penuriam, innundationes, nimborū impetus, & vaſtitatem per crucas, locuſtas, & huiuſmodi terris immitant. Hoc ipſum vidit medicorum princeps Hippocrates, quī in libro de aëre: aquis, & locis, Aſtronomiam non minimum ad Medicinam cōferre ſcriptū reliquit. Locus eſt notiffimus, legat qui volet, & vera me ſcripſiſſe intelligat. Ad hanc igitur Medicinæ partem non parui momenti mihi viſus eſt hic libellus Alkindi habere, quē tuo nomini clariffimo conſecratum voluimus. Vtinam mihi exemplar caſtigatum magis contigiſſet. Sic enim futura res erat nō ſolum tibi, ſed alijs multis gratioſior. Verum nunc boni conſules quæ ex carioſo & vnicō exemplari tibi à me porrigūtur. Nolui quicquid immutare quantumvis barbarum & durum, ne ingenioſus in alieno libro viderer. Si fortè interdum exemplar caſtigatius nacti fuerimus, omnia tunc pro dignitate reſtituemus. Nunc quaecunq; à me tibi offertur munuſculū cum nōnullis ad hoc negocium exactiſſimis tabulis fronte exporrecta ſuſcipies, & nos mutuo diliges. Vale nepos amantiſſime. Lutetiæ Pariſiorū anno milleſimo quingentefimo quadrageſimo à Chriſto nato, Sole exiſtente in primo gradu Aquarij, & Venere ad triquetrum Saturni properante.

111
¶ Balthasar Murator Pedemontanus ad nobilissimum
virum omni virtute præditum dominum Ioannem
Hieronymum ex Piosasci comitibus & Scalengiarum dominis.

Commoda quæ priscis, latuerunt dogmata seclis:

Sunt opera tanti, publica facta viri.

Qui genus (ex animo) nullum despexit honesti:

Vt studijs posset, consuluisse bonis.

Hic extat summis, ornatus viribus heros:

Et canam superat, religione fidem.

Dicendi grauitas, & casti gratia vultus,

Hunc primis iungunt, associantque viris.

Quare age: conceptos pergas finire labores:

Vt prope contextum, surgere possit opus.

¶ Philippus Iollainus Blereius ad eundem.

Omnia scandit homo (duce te) penetralia cæli,

Et mundi numen spirat, & astra rotat.

Terra tibi debet, debet Latonia multum,

Quod terris aperis, quicquid Olympus agit.

¶ Idem ad lectorem.

Sordibus Alkindum Piosaschus purgat, & auget:

Qui latuit stigijis ante sepultus aquis.

Hic tenet anfractus terræ, maris inuia, quod nunc

Orbe alius toto non tenet Astrologus.

Ille futura canit, percallet tempora, cursu

Præpete metitur sydereasque domos.

Astra trahit cælo, telluri inclinat Olympum

Piosaschus magnum vicerit hisce Iouem.

¶ Mansiones Lunæ secundum Iaphar.

N.	Qualitates	Nomina mansionum.	G.	M.	Si.
1	Temperata.	Anathe.	0	0	γ
2	Sicca.	Albutain.	13	20	γ
3	Temperata.	Athotea.	26	40	γ
4	Humi. mul.	Aldebaran.	10	00	δ
5	Sicca.	Alhara.	23	20	δ
6	Tem. rorida	Alanath.	6	40	η
7	Humida.	Aziraa.	20	00	η
8	Temperata.	Alaracen.	3	20	θ
9	Sicca.	Aatars.	16	40	θ
10	Humida.	Aliebecha.	00	00	ι
11	Temperata.	Alboracon.	13	20	ι
12	Humi. mul.	Azarpha.	26	40	ι
13	Temperata.	Achine.	10	00	κ
14	Tem. rorida	Azimet vel Azimech.	23	20	κ
15	Humida.	Algafrā.	6	40	λ
16	Humi. mul.	Alidan.	20	00	λ
17	Humi. mul.	Alchil.	3	20	μ
18	Sicca.	Alkebronda.	16	40	μ
19	Humida.	Azolaa.	00	00	ν
20	Humida.	Alnadan.	13	20	ν
21	Temperata.	Albedach.	26	40	ν
22	Humi. mul.	Albedach vel Albelelah.	10	00	ξ
23	Temperata.	Malcharech.	23	20	ξ
24	Temp. rori.	Caadbalag vel Caadaccaad.	6	40	ξ
25	Sicca.	Alfragal.	20	00	ξ
26	Sicca.	Raukaden.	3	20	χ
27	Humi. mul.	Alfarg.	16	40	χ

1	0	0	γ	Nathu, Saran,
2	12	51	γ	Batini, Katun, Barmi,
3	25	42	γ	Eoria, Eona,
4	8	34	8	Aldebaran, Dabatan, Dabiran,
5	21	25	8	Hakaaru, Meisen, Hakahacu, Alhakaatu,
6	4	17	π	Naihetu, Kamekalacel, Alcenmaau,
7	17	8	π	Aldarhau, Earhao, Earhau,
8	0	0	σ	Natretu,
9	12	51	σ	Carfu, Alcharfu,
10	25	42	σ	Gabietu, Gabihetu, Algebaha,
11	8	34	Ω	Karaten,
12	21	25	Ω	Alcharfatin, Iearafatin, Tarfacu, Carfatai,
13	4	17	mp	H ne, Ethane,
14	17	8	mp	Schamhot, Alkahata, Alahakatu, Alkatu,
15	0	0	u	Garafu, Garfu, Algafaru,
16	12	51	u	E bene, Alcabene, Eubenon,
17	25	42	u	Ikilil, Iklil, Alikebil,
18	8	34	m	Kalbi, Calbu, Alkebu,
19	21	25	m	Xanden, Eahneletu,
20	4	17	⇒	Alnahaumi, Gahanu, Nahannu,
21	17	8	⇒	Beledetu,
22	0	0	z	Cohoudualcabay, Alkahabhū,
23	12	51	z	Coonduhaleubai, Coondubalagi,
24	25	42	z	Coonalcoondi, Condualcioni, Alhocaden,
25	8	34	z	Coonalhakabieti, Coondualhakabieti,
26	21	25	z	Alakehameta, Fargus pri mus, Alfaragu.
27	4	17	χ	Fargus postremus, Fargu,
28	17	8	χ	Batane.

¶ Quæ loca

¶ Quæ loca signis cælestibus subijciuntur.

γ	Germania Polonia minor, Anglia, Cracouia, Patauia, Neapolis, Florentia, Fauentia, Imola.
8	Polonia maior. Heluetia, Bononia, Sene, Pistorium, Verona. Capua Salernū, Anchona, Phanum, Xenogallia, Taruifium.
π	AEgyptus, Angliæ pars, Flandria, Norimberga, Virtembergæ, Erfordia, Parisiorum pars, Taurinum, Vercellæ, Tridentum, Regium, Cesena, Viterbum.
σ	Armenia, AEgyptus, Babilonia, Gallia, Norbergia, Pruscia, Hollandia, Zellandia, Bizantium, Venetiæ, Vicentia, Mediolanum, Lucca.
Ω	Damascus, Boemia, Sicilia pars, Apuliæ pars, Praga, Vlma, Croton, Mantua, Cremona, Rauenna, Perusiæ pars, Roma.
πρ	Tile insula, Græcia, Slesia, Vratistauia, Toletum, Parisius, Parentia, Perusiæ pars inferior, Papia, Nouaria, Comum, Aretium, Ferratia, Cume, Tarentum, Bencuentum, Asculum.
α	Austria, Asclauia, Vienne, Austrie, Salisburgum, Augusta, Laudum, Placentia, Parma, Pisaurum, Gaicta, Sueffa, Traiectum, Italia pars, Roma antiqua.
μ	Scotia, Valentia, Aquileia, Vrbs vetus, Camerinum, Ariminū, Ceruia, Genua, Brixia, Crema Padua, Ferraria vetus.
→	Hispania, Dalmacia, Vngaria, Buda, Hierusalem, Auinio, Asti, Firmum.
z	Bauaria, Stiria, Engolstadium, Grenitium, Romandiola, Forumliuij, Ferrariæ pars, Mutina, Cortona, Tortona Pratum.
≡	Saxonia, Boemiæ pars, AEthiopia, India, Macedonia, Tauri. reg. Hierosoly, Vrbinum, Constantia.
x	Lusitania, Hibernia, Normandia, Alexandria, Ratif bona, Colo. Agrip. Venetiæ pars.

ALKINDVS DE IMBRI

bus, siue de mutationibus temporis.

Rogatus fui quòd manifestarem còsilia philosophorum in quibus concordauerunt de impressionibus superioribus, & accidētibus aëris, & nebulosi tēporis, & causis humiditatis, caliditatis, frigiditatis, eo quòd elongat eos diuersitas iudiciorum, & prauitas capitulorum suorum. Ex quo posuerunt scientiam absque ordine suo: & recesserunt à viā cum verbo credulitatis absque sigillo, & propria ratione, & imponunt Hermeri, & Ptolomeo, & alijs philosophis. Est autem consuetudo philosophorum quòd in positionibus suis non sit tantum credulitas, imò probatio lucida, & similiter manifesta. Ac probè norunt sapientes, quòd homo nō est imbutus in philosophia, nisi sit vsque quo possit diuinare cum scientia impressiones superiores, nec ascendit ad illam scientiam nisi post scientias quadriuales (que sunt introitus ad philosophiā & sūt mathematicę.) Et post illam quam appellauerunt scientiam naturalem, & qualitarum suarum postquā sciuerunt superiores impressiones, scilicet scientia spiritali quā non acquirit qui non adiungit que nomini conueniunt, perscrutantis fata rerū, & volentis contemplari in dictis philosophorum. Et diuido hanc epistolam in octo capitula. Capitulum primum de omnibus accidentibus planetarum, & causa suarum impressionum in aëre superiori. Capitulum secundum de diuersitate motuum in quartis circuli, & differentijs anni. Capitulum tertium de quartis humidis, & sicci anni, & qualiter applicatur illis de parte retrogradationis, & directionis planetarum. Capitulum quartum de roribus, & pluuijs in omni climate. Capitulum quintum de
a qualitate

ALKINDVS DE

qualitate inueniendi horas rorum & pluuiarum, & scientiam horæ temporis sui in loco terræ. Capitulum sextum de aëribus & pluuijs secundū dicta sapiētum. Capitulum septimum de naturis dierum. Capitulum octauum de temporibus. 4. & mutatione aëris à calore in frigiditatem, & econtra.

Primum capitulum Alkindi de nubibus, & pluuijs, & tonitruis, & fulguribus, & ventis, & accidentibus superioribus.

Hilosophi cōcordauerunt ad hoc quòd natura cæli est vna: nec dixerunt talis planeta in suo esse est calidus, aut frigidus, aut humidus, aut siccus, nec talis pars signorum in substantia sua est calida aut frigida, aut humida, aut sicca, nec subiectę generationi vel corruptioni, nec diuisioni, nec secundum se, nec secundum partem aliquam, nec planetæ secundum se faciunt generationem, nec corruptionem: sed motu suo super epicyclum: directione, & retrogradatione, statione, vel eleuatione, vel depreffione, vel elongatione à climatibus quolibet tempore, & ita viderunt sua corpora fieri maiora & minora causa appropinquationis & elongationis suæ à nobis. Quando enim aliquid elongatur ab aspectu, minus apparet: & quando appropinquatur, maius. Dixerunt etiam quòd planeta non est igneus, nec lumen suum igneum: & quòd maior planetarum calidorum est Sol, & quòd sit maior tota terra, centies sexagies septies, & paulo plus. Dico autem quòd Soli sunt. 4. tempora æqualis quantitatis, sed diuersæ nature, propter suum eccentricum. Nam si non esset eccentricus, omnia eius tempora essent eiusdem nature. Dico itaque quòd isti planetæ infortunantur secundum elongationem eorum ab æquinoctiali. Nam si circuitio Solis esset semper in partibus

MVTATIONIBVS TEMPORIS.

2

in partibus circuli æquatoris, esset omne tempus eiusdem naturæ, calidæ scilicet, vel frigidæ. Et Sol à capite Libræ cadens ad Capricornum elongatur à septentrione, & fit ibi frigus, & pluuiæ: quod ibi est de humiditate. Et est ibi frigus in summo, quousque sit Sol in capite Capricorni: & ab illo tunc vertitur ad septentrionem, & appropinquat caliditas sua parte meridionali, & fiunt venti septentrionales, donec sit Sol in capite Arietis: & ab eo ad Libram, est calor in septentrione, & in Ariete, & Libra, æquantur dies nocti, & æquatur etiam aër. Quando est in capite Cancræ, est dies longissima, & nox breuissima ijs qui habitant septentrionem, in capite Capricorni e contra, ijs qui habitant meridiem. Sunt itaque anni quattuor tempora Ver à principio Arietis, ad initiū Cancræ, calidum, & humidum: æstas ab initio Cancræ, ad caput Libræ, calida, & sicca. Autumnus à capite Libræ, ad Capricornum, frigidus, & siccus. Hyems à Capricorno, ad initium Arietis, frigida, & humida, & communicant Soli, & alijs planetis in quattuor qualitibus, pro diuersitate motuum suorum, & complexionem, & est ratio. Nam si Sol solum ageret in ista inferiora absque planetis, essent ijdem aëres in diuersis temporibus consimiliter: quod est falsum, imò variantur aëres anni, mensis, dierum, pro diuersitate motus Solis, & reliquorum planetarum in longitudine, & propinquitate à terra. Et dico quod fortior est calor planetarum quando sunt retrogradi, quia sunt propinquiore aëri. Et est circuitio eorū super epicyclum de die, & de nocte plusquàm. 360. gradus & est velocior cursus eorum, quam quando sunt directi in circulis suis, & quando planeta est retrogradus in secunda quarta circuli: & Sol in. 4. quarta circuli, complexio illius temporis, est frigida & humida, & multum debilis virtutis, quia cum Sol est in illa quarta, soluit quod congelatum est in quarta tertia. Et iterum propinquior planetarum aëri cale-

a ii faciet,

faciet, & soluet cum solutione Solis, & eleuabitur vapor humidus quem inspissabit motus Lunę cum fuerit in bono loco à Sole, & dissoluetur ventus meridionalis de parte Solis, & ventus veniēs à parte planetarum soluit cum Sole, aut à parte Lunę inspissabit nubes, & quando veniet ventus ab istis quartis minorabitur, aut descendet nubes secundum quartam illius temporis: cum quattuor temporibus, & circulo Lunę eccentrico, non deest similitudo, secundum naturas suas. Ex quo est calor secundum quantitatem corporum & verum motum: habent enim planetę eccentricos, & epicyclos, & tempora diuersarum naturarum, quod affirmabo in sexto capitulo. Et dico quando planetę erunt à capite Cancri ad caput Librę erunt summę calidi propter propinquitatem zenit capiti in septentrione, & si tunc fuerint in longitudine propinquiore, eccentrici erit calor fortior extrinsecus sed calor similis illis est duobus modis: aut à statione prima ad oppositionem sunt calidi & ab oppositione ad stationem secundam ad retrogradationem suam cum calore vincente qui est in fine siccitatis fortioris: quia cum res durat multiplicatur: & pro duratione ei à statione ad stationem multiplicatur in capite: & ob variatur operatio sua secundum proportionem quę est inter duas stationes cum additione & adiunctione. Et si fuerint illi directi, caliditas debilitatur, quia tunc vis caloris Solis vincit calorem eorum, & non apparet in eis calor. Et ab absconsione ad stationem primam incipit planeta appropinquare terrę, & addit in caliditate in tantum, quod dixerunt multi gręcorum quod tunc est significatio humiditatis. Et hoc dixerunt qui viderunt, quod quando Sol appropinquat terrę soluit quod fuit cōgelatum in tempore frigiditatis summę, scilicet in elongatione eius maxima à zenit, & manserunt planetę supra illū ordinem, ex quo indicauerunt super frigiditatem à statione secunda ad occultationem, & sunt planetę

netæ à statione prima, ad oppositionem calidi. Sed ab oppositione, ad stationem secundam, cum calore vincente. Et ex parte eccentrici variatur calor, ex appropinquatione & remotione planetæ à terra, septentrionæ, meridiæ, & quādo fuerit planeta in auge epicycli & eccentrici, & fuerit in prima quarta circuli, erit finis debilitatis caloris sui, nec apparebit in terra sua caliditas, sed frigiditas quando verò fuerit in quarta secunda circuli, & cū hoc erit in summo epicycli & eccentrici, erit summa caliditas sua, vsquequo accadat siccitas multa in terra.

Capitulum secundum de variatione accidentium planetarum in quartis circuli.

ET ad hoc sciendum, oportet scire quòd quando planetæ retrogradantur à capite Cancri ad caput Libræ, & fuerit Sol cum illis in eadem quarta tunc erit summus calor in parte septentrionali, & meridionalis in frigidabitur: & veniet ad partem septentrionalem ventus consumens, calidus, & cōsumet digestionem fructuum, & comburet herbas vsque in finem. Si autem concordauerint quòd fuerint in fundo eccentricorum suorum, erit caliditas fortior. Et si fuerint illic quasi directi orientales, erit illa æstas decora, quia tunc debilitabitur calor suus, & in frigidabitur nox, & mitigabitur aurula sua. Quādo fuerit Sol in angulo terræ, & cum fuerint illic directi occidentales, erit illa significatio debilior propinquatione sua ad terram, quia post solis occasum appropinquant zenit capitum. Et non fit ad finem mitis aura, & quando fuerint retrogradi à capite Cancri ad caput Libræ, & fuerit Sol à Libra ad Capricornum, & Sol tunc congelauerit partem septentrionalem, tunc debilitabitur congelatio sua: quia isti planetæ retrogradi soluunt cum motu suo, & caliditate, quòd congelauit Sol.

a iii Et tunc

Et tunc erit illa quarta varians complexionem suam & declinans ad caliditatem : & erunt venti septemtrionales frigidi cum autem planetæ fuerint directi , & cum hoc fuerit Sol à Libra ad Capricornum, erit gelu ad summū. Tunc enim valde debilitatur calor planetarum. Et quādo illic fuerint retrogradi à Cácro ad Libram, & Sol à capite Capricorni ad Arietem, tunc Sol soluit gelu, nisi multiplicētur venti septemtrionales. Et quando erunt directi debilitatur significatio humiditatis in illo tempore, & præcipue si fuerint occidentales à Sole : & si fuerint illic retrogradi, & fuerit Sol ab Ariete ad Cancrum : illud tempus erit mitis complexionis multū, cum vento septemtrionali quia Sol tunc soluit gelu cum calore suo, in climate septemtrionali. Et soluent cum eo planetæ calidi, & tunc debilitabitur humiditas, & dissoluent glaciem tendendo ad inclinationem septemtrionalem : & soluent cum eo planetæ calidi. Et si fuerint retrogradi à Libra ad Capricornum, & fuerit Sol cum illis, multiplicabitur ventus septemtrionalis, vi caloris solis cum planetis in illa parte, & remittetur aër in illa parte septemtrionali & gelu constrictum, & multiplicatur ibi humiditas propter elongationem Solis à se, & impellentur etiam venti meridionales supra se, dissoluentes quod ibi congelatum est. Et quando erunt directi, & Sol cum illis, & erunt occidentales : erit tunc summum gelu in parte septemtrionis, & quiescent venti à meridie. Et quando erunt illic retrogradi, & Sol à Capricorno ad Arietem humiditas erit summa in illo tempore, quia multi erunt meridionales venti, qui sunt causa humiditatis, & cum hoc soluet Sol gelu in septemtrione, & quando erunt illic directi, & Sol à Capricorno ad Arietem & erunt occidentales : sic significant magnā diminutionem humiditatis in illo tempore. Et cum fuerint illic planetæ retrogradi, & Sol in prima quarta circuli, scilicet ab Ariete ad Cancrum, illud erit significatio humiditatis temperate. Et cum fuerunt

fuerunt retrogradi illic, & Sol à Cancro ad Libram, signū est caliditatis in illo tempore, & siccitatis nisi ingrossentur venti meridionales. Et si fuerit à Capricorno ad Arietem retrogradi, & Sol cum illis, signum est tūc humiditatis nimiae, & quando erunt illic directi, signum est siccitatis.

Capitulum tertium de quartis anni humidi & sicci, ex parte directionis, & retrogradationis planetarum.

IN hoc leuius inueniatur præponam quartam hyemalem, & deinde alias quartas ad quartas, Et sic scrutabor de modis motuum in quarta autumnali, si fuerint omnes planetæ in quarta hyemali. Et fuerit cum sole aliquis planetarum in illa quarta, (videlicet à Capricorni capite, ad caput Arietis) retrogradus, erit humiditas pauca: si duo, erit humiditas formosa: si tres, erit humiditas addens: si quattuor, erit humiditas similis diluuiō. Et fortior in quarta circuli vernali ab Ariete ad Cancrum, vel in capite Cancri. Si verò non retrogradatur aliquis planetarum, nec erit in natura sua aliquid de parte temporum suorum significās humiditatem: erit siccitas quousque retrogradatur aliquis eorum, & fortius in siccitate erit quādo erit hæc significatio in quarta circuli autumnali, existentibus illis significatoribus directis, quia si inuenerimus in illa quarta omnes planetas retrogrados, aut tres, aut duos, aut vnum priusquā dirigentur in quarta hyemali, erit siccitas, & si fuerint naturæ suæ sicce, erit siccitas fortis secundum naturam earum qui retrogradatur in quarta autumnali. Si verò omnes fuerint retrogradi in ea, & dirigentur omnes in hyemali quarta, erit siccitas multa in omnibus climatibus mundi.

Quartum capitulum de roribus & pluuijs in omni climate.

a iiii potest

Otest acquiri in generali variatio naturæ tempo-
ris, & ventorum, in parte septentrionis. Nam sciē-
tia horarum suarum est difficilis valde, vbi pla-
netæ transeunt super zenit caput in medio
cæli, & est vtile quod premittam modos Lunæ,
& mansiones suas à coniunctione solis (Videamus) significat
enim de quiditate, propter diuersitatem propinquitatis suæ
ad propinquitatē spheræ terræ, & ex diuersa appropinquatiōe
& elongatione à zenit caput, & ex locis suis, respectu pla-
netarum calefacientium aëra, quādoquidem est apud eam si-
gnificatio pluuiarum, & variatio ventorum in coniunctione
sua cum erraticis & fixis. Dico quod quando fuerit quarta, si-
gnificat de humiditate à retrogradatione planetarum & tem-
porum suorum, inspicias quoq; coniunctionem luminarium,
si enim fuerit coniunctio, nisi sit applicatio cum retrogradis
signum est serenitatis, & in oppositione sua similiter. Item in
quarta hyemali respicias retrogradationem in coniunctione
sua, si fuerit Luna in cōiunctione in centro à sole, & planetis
retrogradis, erit summa rei, & fortior significatio, quod sint, 5
retrogradi applicati cum Sole, & hæc est variatio centrorum
Lunæ à Sole, & à planetis, sunt enim siue. 21. gradus aut. 45. aut
90. aut. 70. aut. 120. Et si contigerit quod sint inter se, omnes
planetæ retrogradi, & istę partes quæ vocantur centra cum
ascensionibus climatum: erit pluuia in summo secundū quod
affirmat vis quartæ & natura temporis significationum pla-
netarum & Lunæ, & si fuerit de duobus, innuit secundum fi-
nem quantitatis, & si fuerit de vno, innuit etiam, & si non erit
de illorum centrorum: non erit aliud, nisi ventus mitis humi-
da aura in vere, frigida in hyeme. Deinde respice quando erit
à Sole secundum. 130. gradus, si tunc fuerit aliquis planetarum
in centris, erit pluuia secundum quod affirmat natura tempo-
ris sui de viribus & debilitatibus suis. Et si fuerit de altero
eorū,

eorum, erit humiditas aëris fortis. Deinde cum fuerit à Sole secundum. 45. gradus, & concordauerint modi prædicti. Et quando erit à Sole secundum. 60. gradus, aut secundum. 120. gradus, aut. 150. aut. 140. aut. 260. aut. 270. aut. 315. aut. 348. gradus, & ista sunt centra omnia cum ascensionibus climatum. Et fortior istarum significationum est quòd concordet, quòd Luna sit in longitudine propinquiore minuens in lumine suo. Et Sol quando fuerit in declinatione meridiana, inclinat aërem ad partem septentrionalē, quia calefit pars meridionalis, & inrigidatur pars septentrionalis. Et res quando calefit fugit ad locum latiore, & tunc mollit aëra in parte constricta. Et quādo erunt planetae retrogradi in ista quarta cum Sole erunt venti fortes. Vnde diuersitas ventorum in vno die est de tactu planetarum & Lunæ partis post partem in suis incessibus ab oriente in occidentem. Et ex coniunctione Lunæ cum stellis fixis, & isti sunt venti particulares. Vniuersales autem sunt à parte motus Solis. Et scias quòd rei concordantia est quòd coniungatur Luna alicui planetarum retrogrado, & sit addens in lumine suo: tunc erit signum pluuiæ secundum quòd affirmauerit tempus plus de virtute & debilitate. Et etiam quòd sit in centro Solis, vel planetae retrogradi. Quando ergo coniuncta erit Luna, & erit minuens, minuet illud: & quando tunc plures erunt planetae retrogradi, tunc in prima quarta circuli erit signum pluuiæ, & fortius quando erit Luna à Sole & à planetis retrogradis in centris. Et quando erunt retrogradi in quarta secunda circuli in hyeme, aut vere, aut autumnio, erit significatio fortior. Et quando erunt retrogradi in quarta tertia circuli, erit signum magis diminutum absque multitudine, quoniam ventus meridionalis multiplicatur illic. Et quando directi fuerint in estate, & Luna in lumine suo minuens, & in corpore suo, & continuabitur cum planeta directo: illud erit signum grandinis, & fulguris

& fulguris radiorum, & calorum. Et si fuerint directi in parte septentrionali, aut retrogradi in parte meridionali, tunc illud erit signum grandinis, & fulguris. Et quando erit in prima quarta circuli, & erit signum humiditatis à planetis retrogradis inspiciemus in ea sicut in quarta hyemalis circuli & centris positis Lunæ. Dico quod cum fuerit Luna addens in lumine suo, quando non fuerit retrogradus cum Sole in quarta prima, erunt fortiores, in quarta secunda circuli, aut in capite Cancri, aut etiam in meridie quandoque: quoniam multiplicabitur ventus meridionalis humidus. Et quando fuerit Sol in quarta secunda circuli, & fuerit significatio humiditatis inspicere centra, & deinde planetas retrogrados, & addentes in lumine suo, & ob hoc debilitabunt addentes in lumine suo: minuentes verò in lumine suo fortificabuntur. Veruntamen quando planetæ fuerint cum Sole in quarta vna, erit caliditas valde fortis, & comburēs. Et si fuerint retrogradi in quarta prima, similiter. Et si fuerint retrogradi in inclinatione partis meridionalis, erit aura mitis. Et quando applicuerit illic Luna planetis retrogradis in centris prænominationis, mouebit aëra ad qualitatem nubis, vel grandinis, & fulguris. Et cum fuerint illic directi, debilitabitur significatio. Et cum fuerit Sol in quarta tertia circuli, & fuerint planetæ retrogradi in illa parte, illud erit signum humiditatis horæ pluuiæ, quando manserit Luna in centris prædictis à Sole, & constat significatio quod sint planetæ retrogradi pars eorum propinquior parti, & applicetur pars eorum partem de trino & opposito, & quarto aspectu in centris dictis. Et cum erunt planetæ retrogradi in parte septentrionali, erit significatio fortior, quando coniungetur eis Luna, & erit Sol in centris prædictis, & planetæ erunt addētes in lumine. Et tunc si fuerint planetæ directi in parte meridionali, & retrogradabif planeta

planeta in parte septentrionali, & applicatur cum eo planeta, & erit Luna minor in lumine, signum tunc est pluuiæ, & niuis, quia planetæ directi congelant tunc septentrionalē partē. Et cum fuerit Luna in centris à planetis retrogradis, si soluent donec sit Luna in centris tunc stillabit congelatum. Sed cum fuerit Luna addens in lumine, soluit tunc illud. Et scias quod quando planetæ retrogradatur in parte meridionali, erunt venti meridionales, & quando sunt retrogradi in parte septentrionali venti septentrionales similiter in meridie. Scias etiam quod dies & noctes in quattuor partes diuiduntur. Nam à principio ascensionis Solis vsq; ad mediū diem est naturæ vernalis, & à medio die vsq; ad occasum solis, est naturæ æstiuæ, & ab occasu solis vsq; ad mediā noctem est autumnalis, & à media nocte vsq; ad ascensionem Solis naturæ hyemalis, & dum comburitur aliquis planetarum leuium in quarta autumnali, & fuerit directus signum est frigiditatis, & gelu. Et dum comburitur in quarta hyemali, significat nubila & ventos meridionales, dum autem comburitur in quarta vernali significat nubes, quando vero in quarta æstiuali significat caliditatem & fulgura, & tonitrua. Et quando comburuntur planetæ ponderosi sunt huiusmodi significationis nisi quod sunt debiliores. Et fortius centrorum Lunæ est à prima quarta vsq; sit supra caput nonaginta graduum & super. 180. & ducentos septuaginta. Et scias quod Luna in declinatione meridionali quando applicat cum planetis directis in signis siccis, est significatio siccitatis, & mouetur aër ad summum frigiditatis, si fuerit, minuens lumine, & quando fuerit in declinatione septentrionali & erit calor in æstate applicabiturq; cum planetis retrogradis & erit addēs in lumine, mouetur diuersitas ventorū, & si fuerit minuēs in lumine minuetur illud. Hæc quattuor capitula non significant aliquid nisi post scientiā quinti, ideo preponam vt sit epistola secundum suum ordinem.

Capitu

Capitulum quintum, de qualitatibus inueniendi rores, & pluuias, & sciendi horas temporū suorum, in omni loco & terra, & causas eorum.

Via iam præcessit sermo quod causa quattuor temporum anni datur soli à motu sui eccentrici, & quod naturæ temporum non sunt in eadem vi in omni terra, imò adduntur & minuuntur secundum elongationem loci ab æquinoctiali, & secundum propinquitatem. Quoniam quidem ita ponam similitudinem illi facilem, in loco ubi Cancer facit zenit capitum, deinde sciam ex eo vim naturarum & debilitatem suam in parte septentrionali ab equatione dici non enim pertinet ad nos quod præterit illam lineam à parte meridionali. Dico itaq; quod quando Sol facit zenit capitum de latitudine sua, est summa in circulo septentrionali & quasi principium caloris apud nos, quia res tunc multiplicabitur. Ponam ergo illi simile quod tunc sit gradus quartus de parte quæ est summum caloris apud nos & cum multiplicatione calida & calor suus multiplicabitur sic, quia si formatur ibi in vi, & qualitas facta de multitudine calida, & ponam ei finem quarti gradus in siccitate, deinde ponam de maxima & simplici unum gradum omnibus quadragintaquinque gradibus Zodiaci & dico quando Sol est in capite Libræ minuitur unus de quattuor gradibus, & est principium gradus tertij calidum & similiter siccum. Et quando minuitur unus gradus summus: succedit gradus alius: de natura sui contrarij: quoniam quando diminuitur unum contrariorum, augmentatur reliquum, & erit tunc principium primi gradus frigidum & finis humidus. Et quando erit Sol in decimo quinto gradu Scorpij, erit finis secundi gradus caliditatis & siccitatis apud eos, & principium tertij gradus frigiditatis & humiditatis, & Sole existente in decimo quinto gradu Aquarij est eis finis frigiditatis, & siccitatis, & principium quarti gradus frigiditas

frigiditatis & humiditatis, & sicut variantur aëres per totum annum ipsis quibus Sol facit zenit capitis cū fuerit in principio Cancrī, ita variatur in alijs secundū quattuor gradus prædictos qualitatum primarū, ideo secundū hunc modū oportet tibi formare regulā de tēperie aëris, & diuersitate temporis in quacumq; regione & ciuitate. Vnde cum volueris scire quātitatem naturæ temporis apud quam quartam anni volueris, & in qua ciuitate volueris de natura sua secundū viam prædictā. Tūc quibus facit Cancer zenit capitis, accipē modū eleuationis huius gradus, in ciuitate ista, & inde ascensiones suas, in quibus facit Cancer zenit capitis, & scias proportionē eorum, tunc quod fuerit, sume illam quantitatem graduum, quia firmat naturam temporis quibus facit Cancer zenit capitis, & quod erit illud, erit quātitas graduum naturæ temporis apud te. Iam autem dixi in capitulo primo quod substantia cæli est vna, & est natura quinta, & quod in eo non sit calor, frigiditas, humiditas, siccitas, leuitas, grauitas, nec mutatio, nec generatio, nec corruptio, nec comprehendit intellectus qualitates suas, nisi quod effectus planetarū, variatur pro variatione, virium, & motu suorum, & propinquitate sua, & longinquitate sua, & loco coadiuuante ante ad recipiendum effectus suos. Et iam prædixi quod calefaciūt aërē, quādo sūt retrogradi, & ifrigidāt quādo sūt directi, & hoc ī qualitate suę significationis: & sūt necessarie nobis pprietates naturarū ipsarū. Dico itaq; quod pprietas Saturni si fuerit in statione secunda ad absconsionem, erit summa frigiditas & humiditas, secundū quantitatem corporis sui, & elongationis motus sui supra epiciclū, & ponam illi spatium stans apud se & hoc à. 15. gradu Tauri vsq; ad. 15. gradum Leonis, & cum præterierit hāc partem, & fuerit ab absconsione sua ad stationem primam, significat frigiditatem & humiditatem. Et quando fuerit retrogradus à statione prima vsque ad oppositionē erit frigidus & humidus, nisi quod est ei nebula

b debilis

debilis virtutis pro appropinquatione, sua terre quia calefacit
 aëra, in illa parte à medio die vsq; ad descēsiōē Solis si fuerit,
 tūc in medio cæli, & quando fuerit in aspectu ipsius siue illius
 partis à. 15. gradu Scorpij ad. 15. gradū Aquarij, multiplicat in
 dominatione frigiditatis secūdm quod erat in prima parte.
 Iuppiter etiam à. 15. gradu Tauri ad. 15. gradū Leonis est ca-
 lidus & humidus, & si fuerit in statione prima ad oppositiōē
 suam, erit calidus debilis humiditatis. Et quando fuerit in ab-
 sconsione sua ad stationē primā, erit calidus & humidus bo-
 nę complexionis & equalis quātītatis, & in viribus, & qualita-
 tibus omnibus. Et quando retrogradabitur, addet in qualitatibus
 agentibus caliditatem, & scias etiam quod planeta om-
 nes ponderosi ab absconsione sua, ad oppositiōem suam hu-
 mectāt, & ab oppositiōe sua, ad absconsiōē desiccant, sic Sa-
 turnus æstuat humidus. Sed Mars & Sol calefaciunt & hūme-
 ctāt, Luna Venusq; frigescūt, Mercurius similis est eis à quibus
 aspiciatur, sed parum est siccus, & ita desiccatur, nisi quod à sta-
 tione secūda ad cōbustionem est frigidus, & à cōbustione, ad
 stationē primā est calidus: & fortior caliditas est, quādo est in
 retrogradatione: & fortior siccitas quādo fuerit in linea septē-
 trionali, & propē zenit caputem, & debilior in oppositiōe il-
 lius, & fortior humiditas similiter, nisi quod frigiditas & hūmi-
 ditas apparentiores sunt in inclinatione meridionali, & infri-
 gidatio hyemis pro similitudine sua nature temporis. Et scias
 quod fortior caliditas planetarū est quādo sunt retrogradi, &
 fortior frigiditas quādo sūt directi. Et scias effectus planetarū
 calidorum in declinatione, & in zenit capitis, esse fortiores in
 parte septentrionali: debiliores verò effectus sui in declina-
 tione meridionali, & oppositiōe zenit capitis. Et nota quod
 natura trium superiorum à tempore sui ortus à Sole vsque ad
 primam suā stationem est humida, & à statione prima ad op-
 positionem Solis calida, & hinc vsque ad stationem secūdam
 est natura

est natura eorum sicca, & à statione secunda vsque dum ad radios Solis intrēt frigida, sed natura Veneris & Mercurij quādo retrogradi fuerint à tempore sui ortus vsq; dū à retrogradatione dirigantur, erunt humidi: & à directione vsq; dum Soli iungantur calide, & à cōiunctione Solis & occasu eorū in quo stent ad retrogradationē erit natura eorū sicca, & à tēpore retrogradationis vsq; dū Soli iungantur, erit frigida. De natura verò Lune, à prima. 4. mēsis fit eius natura calida & humida. Sed magis humida cū fuerit in hac quarta ascendēs, in circulo suę augis multo humidior erit i quarta prima circuli. In quarta verò mēsis secūda erit calida & sicca: sed magis calida, si tūc ascendens fuerit in calore superfluo, si descendens natura eius sicca & calida æqualis erit. In tertia verò quarta frigida & sicca, & si fuerit ascendens eius siccitas, confortabitur & mutabitur eius frigiditas. In quarta verò quarta mēsis erit frigida & humida, & magis frigida: si ascenderit: frigus cum modico calore abundabit, sed humiditas aliquando vincet. Item nota quòd fortior natura est in medietate septētrionali & apparētius factū, cum fuerit similis naturę temporū. Et si fuerit in aliqua ciuitate cuius latitudo sit. 9. graduū vsque ad. 60. gradus, & sunt ciuitates in quibus fiunt pluuię: sed in alijs prę multitudine caloris & frigiditatis, nō est apud illos nisi calor, siccitas, & gelu. Si vis prædicere de pluuiā secūdū vim & debilitatem, parum & multum. Considera primo naturā temporis, & secundū suā vim & debilitatem, secūdū quòd dixi de gradibus naturarū tēporis, & ciuitatū: si fuerit natura tēporis tui i summo frigiditatis & humiditatis, tūc fortior significatio planetarū significabit cū fortiori significatione pluuiarū. Si verò fuerit natura tēporis tui cū æqualitate frigoris & hūditatis, tūc magis significatio mediocris erit super vires secūdū significationem aquę. Et cū hoc sciueris inspicias naturā Veneris & Martis, si fuerit frigidi & humidi, aut calidi & humidi, & iter eos fit ap-

b ii plicatio

plicatio ab opposito, aut aliquo cōtrariorum: & erit illa applicatio latitudo eorum vna, & erunt continui cū Sole, aut vnus eorum. Et considera applicationem, Lunæ cum Sole, & centrorum prænominatorum & concordantium. Si enim fuerit natura Lunę, similis naturę illorum, signum est aquæ. Sed vis sua, & debilitas si concordauerit illis duobus in figura & non retrogradi, & fuerit illud tēpus vernale, aut æstiuale, erit enim aqua multum fortis: & cum hoc tonitruum, fulgur, grando, ventus multum, & erit multitudo & paucitas secundum propinquitatem vaporum terræ, & frigiditatis, & venti, & caloris secundum quod concordauerit latitudo Lunæ & mansio sua à Sole, & pars & natura temporis. Et si fuerit hæc figura in hyeme, aut autumno, & non fuerint retrogradi, erit aqua debilis distillans durante tempore, & multitudo siccitatis. Et si fuerint retrogradi in latitudine septentrionali, & in tempore vëris, aut æstatis, erunt in vëre in summo huius quod dico: in æstate minus pro fortitudine caliditatis suæ in aëre per modū appropinquationis suę terrę, aut erūt in fundo eccentricorum fuorum, aut si fuerint in declinatione septentrionali, erit minus quod dico: sed in declinatione meridionali plus, & calidiores si erūt retrogradi & in fundo eccentricorum. Et si tunc fuerit applicatio Lunæ cum Sole ab opposito duorum planetarū similiter in vëre erit finis rei: & in hyeme & in autumno minuetur parum. Et si in coniunctione planetarum fuerint, & duo planetæ continui, vnus alio ab vno centrorum: & natura Lunę fuerit similis illis, & fuerit in vëre, & hyeme, id est signū pluuiarum. Si fuerit in vëre & in æstate, signū est frigiditatis, & tonitruorum multorum cum aqua. Et si fuerint duo planetę coniuncti, & cū Sole in centro: & concordauerit illis Luna in natura, id erit signū pluuię sicut dico: sed centra & hora quando figurantur vel tempus, vel Luna adiuuans naturam suam: si fuerit planeta alius in similitudine naturæ eorum augmentabitur

tabitur res ipsa : itaque fit quasi quoddam diluuium, & si fuerint omnes planetæ significantes, pars eorum partem cum natura, & fuerit pars eorum de parte in partem in centrīs prædictis. Et si concordauerit quod sint retrogradi in hyeme, aut autumno, in declinatione meridionali, erit de roribus, & pluuijs, quod interficiet populos, & ciuitates. Et si fuerint in æstate, & vere, & retrogradi in inclinatione meridionali, erit similiter, nisi quod non communicabit res cum omnibus locis, & erunt cum hoc tonitrua, & fulgura, & grando fortis. Et si fuerint in quarta æstiuales circuli retrogradi in tēpore æstiuali, nec erit significatio super aquam, fiet siccitas summa in climatibus septentrionalibus, & calor fortis qui interficiet populos. Et præcipuè illos qui erunt propè æquatorem diei. Cum fuerit significatio pluuiialis duorum planetarum, & fuerit significatio consumens de tribus planetis, nec erit quicquam. Et cum fuerit significatio pluuiialis, de duobus planetis, aut tribus, aut quattuor, in æstate, erit summe mitis aura, & pauca caliditas, nec erit aqua multa, nisi sit significatio de quinque planetis. Sed multus error est in quibusdam locis, & climatibus, super ista, propter obscuritatem, & grauitatem processus notationis horæ pluuiæ, & illud est quando planetæ erunt in summo ad significationem superfluam, & Luna similiter in loco significationis, & applicationis gradus ad gradum, de centrīs à Sole, & planetis, cum ascendentibus climatum : & erunt ascensiones super horizontem aliquorum, & illud erit signum horæ pluuiæ in illo, super quem ascendit. Et si flauerit ventus à parte in qua ascendit supra directum, non accidit illi ventus, & est in summo significato illi cui erat Luna in illa hora in angulo terræ suæ, quando fuerit cum planetis, super quos ascendeat, in linea æqui distante, æquatori diei. Et forte fuit in ascendente ascendens super horizontem aliorum : & hoc si fuerit abscissio supra

b iii punctum

punctum quòd ascendebat, cum Luna in signorum circulo, & cum fuerit summum, similiter non fuerit Luna in medio cæli sui: & si Sol tunc fuerit ascendens res multiplicata erit. Et quando fuerit aliquis planetarum in angulo terræ suæ, aut orientalis, aut occidentalis, aut in medio cæli: & fuerit res durans donec cadent planetæ significatores cum adiunctione sua, ab angulis suis. 4. debilitauerit, nisi quòd humiditas durauerit, quantū durat Luna, aut Sol, aut planetæ significatores applicari pars eorum parti, & erit res secundum numerū planetarum ad angulos terræ suæ, tunc quando ceciderit etiam, & Luna, & planeta à parte & de gradibus. Dum manserint planetæ, & Sol, & Luna in angulis suis. 4. non erit aliquid nisi applicauerit, & fuerit sicut illa natura pluuiæ, & erunt in digniori significatione gradus cum gradu planetæ, & Sol, & Luna in aliquo angulorum. 4. Et similiter illis plagis, nisi quòd ab applicatione gradus cum gradu, & numerus planetarum ad angulos suos non erit secundum quòd prius fuerit res de viribus sed minor multū, nisi infortunetur significatio alia ab illa, & erit ipsa in se. Et cum fuerit Sol in hora principij significationum in medio cæli sui debilitabitur res, & minuetur: & quando fuerint loca eleuata, erit significatio fortior, & quando depressa erit res in humiditatem durans dum compleantur naturæ, & separentur planetæ, & Luna à centrīs prædictis. Et cum fuerit in hora applicationis gradus cum gradu planetæ, & Luna cadens ab angulis horizontum aliquorum debilitatur significatio apud eos, & tunc erunt nubes, & cum fuerit Sol in horizonte orientis, & Luna, & planetæ significatores in horizonte occidentis sui, & Luna in horizonte orientis & aliquis planetarum in angulo terræ suæ, aut in medio cæli sui in hora applicationis, signum est pluuiæ. Et scias quòd debiles significatores non significant, nisi in lit-
toribus maris, propter multas depressiones, nisi rores & nu-
bes

bes significant in locis eleuatis. Et cum fuerit Sol, & Luna, & planetae, pars eorum cum parte in centris pluuiialibus prædictis in hora applicationis gradus cum gradu, erit pluuiæ. Et quando fuerit aliquis planetarum cum Luna significantes in aliquo angulorū cū aliquibus planetis si solutum fuerit super zenit suū debilitatur significatio. Et scias quòd quando fuerit significatio pluuiæ in aliquo locorum, nec erit in aliquo loco illic dum venerit ventus septentrionalis ad meridiem supra populum, scient quòd significatio erit in parte septentrionali ab illis. Si autem venerit ab occidente ad orientem, scient quòd in parte occidentis & absenteatur ad se: quando verò ab oriente ad occidentem, scient quòd ex parte orientis suæ: aër enim soluitur ad partem frigidam, & humidam constrictā de parte caloris. Quapropter dixi, quando errauit modus prædicendi cum ventis secūdum vim modi, & de roribus, & pluuijs, prædices cum Ioue, & Mercurio. Si enim fuerint calidi, & humidi, aut frigidi, & humidi, & erit inter eos applicatio de centris, & de Sole, & Luna, & concordauerint applicationes pars partem in hora temporis vnus de quarto, & alius de trino: & similiter in coniunctione illa, hora est pluuiæ. Iudica in illis, & viribus, & debilitatibus suis, sicut iudicasti de Venere, & Marte, similiter in directione, & retrogradatione, & statione sua partis à parte, & hora significationis suæ, in locis: nisi quòd significat minus quam Mars, & Venus. Similiter inspicere Saturnum, & Solem, & naturas suas: si fuerint frigidi & humidi, aut calidi & humidi, iudica cum applicationibus & mansionibus suis, sicut cum Ioue & Mercurio, cum Venere & Marte, nisi quòd illiud quòd significat minus est quam quòd Iuppiter & Mercurius. Deinde inspicere quoslibet dominos similiter & vires significationū, maior autem significatio & fortior est quando vni significationi adduntur aliæ: vt si fuerint quattuor significationes, aut. 5. aut. 6. similiter
b iiii erit res

erit res addens quando vsq; ad.7.vt dictum est.Et scias quod significatio trium, cōmunis est in omni loco, simul,4.5.6.7. nec fallit vnquam à tribus vsq; ad.7.& sunt vires suæ secundum modum elongationis loci ab æquatore diei. Scias quod fortior significationum forte decipiet te in æstate in parte p̄dictionis in locis in quibus sunt aque,& in v̄re forte media significatio.Sed in autumno debilior nunquam fallit, nisi de parte roris ad horam in parte verò generationis, non mentietur quicquam.Et scias quod secundū situm in locis zodiaci,& appropinquationis, & elongationis suæ à terra, & motus in additione,& diminutione,& latitudine, & septentrione,& meridie, & euasione à radiis,& æqualitate angulorum 4.vel secundum latitudinem loci apud principium applicationis cum centris gradus ad gradum, est sublimior, & longior inuestigatio,cum certitudine illarum horarum pluuiosarum secundum diminutionem illius scientiæ,cum reuolutione signorum & horarum. Et scias quod signum roris, & pluuiarum est quod fit in horis coniunctionis luminarium significatio pluuialis,& illud est fortius omni mense, aut hora positionis Solis in centris: quæ centra mutant tempus de natura in naturā.Si vero significatio fuerit pluuiosa, illud est fortius in omni quarta,quod facit mutationē ad aliud tēpus. Oportet enim q̄ pronostices de Sole secūdū ortū,& occasum suum.Quando enim oritur clarus absq; nubibus,& tenebris, signum est serenitatis.Et quando apprehendit cū corpore suo circulū multorū colorū,vel vergens ad rubedinē, aut exierint radij rubri extra vel intra circulū, erit tenebra spissa,quæ erit in circuitione sua,quasi rutilās,aut erit ad asperitatē decliuus signum est ventorū vehementiū,Cū vero orietur & videbitur quātitas corporis maior,& erit in nube,aut radij sint tenebrofi in hyeme,illud significat pluuias,aut niues.Cōsidera etiam Lunam ante nouiluniū,plenilunium,quadraturam, per tres dies ante

dies ante & post. Cum enim omnimode claram non circumdatam aliquo videris, significat serenitatem. Si autem fuerit aliquantulum rubea, nec erit in corpore suo lumen manifestum, & erit quasi moriens, signum est vëtorum accidentium de parte declinationis suæ, & quando erit nigra tendens ad fuscum, & palidum, & crocicies in ea est, significat pluuias, & ventos terribiles. Inspice etiam in circulis, & areis Lunam circumdatibus qui sunt circa: si fuerit vnus, & albus, & purus, significat serenitatē. Si duo, aut tres, significant hyemes, & pluuiam. Si multi & orientales, significat nebulas. Si occidentales & eleuati, ventos. Et quando fuerit grossities tenebrarum, significat niues, & pluuias in hyeme. In æstate verò tonitrua, & fulgura. Et cum fuerit in eis fuscitas, & nigredo, significant hyemes longas, & fulgura multa. Et fortius quando sunt valde splendentes. Similiter rubedo apud ortum, & occasum Lunæ, quando fuerit cum nubibus in horizonte, signum est aquæ, quando fuerit in septentrione, fulgur absq; nube significat, similiter quando videbis Lunam cum circulis claris, significat ventos septentrionales. Quando verò cum circulis densis, dic ventos meridionales. Similiter est de planetis cū videris eos addētes in lumine, & maiores quā fuerint signum est ventorum, & erit in illa parte septentrionis vel meridiei in qua fuerit planeta. Et quando videris illum qui est ante luminare, & cælum clarū videris inquā tenebrosum planetam, & spissum, significat aquam & nubem. De circulo autē dixit aliquis, quòd significat siccitatem, dico tamen quod in circulo nigredo, & tenebræ, significant siccitatem fortem, & ventos in qua parte apparuerint. Et est duratio sua secūdum quantitatem luminis, & tenebræ. Et si fuerit de partibus oppositionis, significat ventos, Si in partibus quarti aspectus, significat pluuias in hyemæ similiter.

Capitū

Capitulum sextum de accidentibus & pluuijs
secundum dicta sapientum.

Ixerunt quādo Sol, & Iuppiter, & Saturnus sunt in ali-
quo signorum aquaticorū, & cauda cum illis fuerit, aut
Venus, timēdum erit in illa parte signi de pluuijs mul-
tis, cum torrentibus corrumpentibus ciuitates, & hoc cū con-
iuncti fuerint in hyeme. Et si in æstate, erūt, & nubes, & gran-
do: & erit hoc, secundum mansionem Lune, cum illis. Et si in-
uentus fuerit Sol cum Saturno, & Ioue, & Marte, in vno si-
gno aqueo: erit signum pluuiæ: & torrētium, & nociuior plu-
uia, & fortior, quando coniugentur & Sol, & Mars, in signo
aqueo, sicut ostēdiť. Et quādo aspexerit eos Saturnus ex quar-
to, aut cōiungetur eis. Et si fuerit in signo aqueo, inspicie Ve-
nerem quando intrabit sub radiis Solis, erit pluuiā multa: est
enim sub radijs, vt mulier sub viro. Et dico quod planetæ ge-
nerātes pluuias sunt: Venus, Mercurius, Luna: Veneris ve-
rò & Lunæ effectus, est humidus. Mercurij autem potius ven-
tosus. Propinquior tamē & fortior in pretio humoris, & aque
in nobis, est Luna: eo quod circulus suus est propinquior ter-
rē. Et cum ea completur iudicium: quando addat ad significa-
tionē planetarum, contemplare illud. Dixerunt etiā sapien-
tes quod mansiones significantes humorem sunt decem, &
sunt: Aldebaran, Aldarhau, Algebaha, Alcharfatin. Algafa-
ru, Alcabene, Alikebil, Alnahau, Alkahabhu, Fargus pos-
tremus. Et in nouilunio quādo Luna erit in sex illarū, signifi-
cat pluuiam, & multas nubes, scilicet Aldebarā, Alcharfatin,
Alcabene, Alikebil, Alkahabhu, Fargus, sex aliarū sunt siccæ,
Barmi, Alhakaatu, Alcharfu, Alkebu, Alakehameta, Alfaragu
cæterę sunt temperatę: & ex illis tres sunt roridę, & magis plu-
uiose, quam alię humidę mansiones, Alcēmau, Alahakatu
Alchocaden. Qui autem scire voluerit de generatione plu-
uię in

MVTATIONIBVS TEMPORIS.

12

uię in hora consummationis sue, & qualiter sit secundū cōmu-
nitatem, inspiciat quando coniungitur vnum, luminarium
alij, quando fuerit in vno signo de duodecim, sumat à primo
minuto ad vltimum Solis, & Lunę, & videat quātitatē gra-
duū, qui sunt: & diuidat vnicuiq; māfioni. 13. gradus, & tertiā
vnius, incohando ab Ariete, vbi vero finietur numerus,
erit humiditas, aut siccitas, aut medium quoddam. Scias
hoc similiter operari cum planetis. Considera horam cōiun-
ctionis Solis, & Lunę, & accipe, à primo minuto Arietis, ad
gradum cuiuslibet planetę, in loco suo, deinde vide quot gra-
dus sūt, & da cuiuslibet māfioni. 13. gradus, & tertiā, partē vnius,
inchoādo à Cancro, vbi terminabitur tūc in illa māfione, erit
planeta, significans secundū qualitātē illius mansionis. Scias
ergo quod reffero de loco planetarum ab istis māfionibus, hu-
miditatem, & siccitatem, deinde operare illud omni mense,
quantum in coniunctione & oppositione & in duabus quar-
tis, Dirige itaq; ascendens in illa hora, & in illis temporibus,
cum verò loco Solis & Lunę, & planetarum: nec te lateat im-
pedimentum partis eorum ad partem, & complexio applica-
tionis suę, quando planeta aspexerit Lunam, aut coniunge-
tur ei, significat generationem pluuię, præcipue, si aspexerit
eam aliqua in fortuna, aut cōiungetur ei, & fortuna aspexerit
partem illam, & applicuerit Luna iens ad eam, quando consu-
mabit Luna cum ea, erit hora pluuię. Et Luna quando cum
Saturno, aut aspexerit eū à centris siue māfionibus humidis
erit pluuiā leuis, morans. Et si fuerit cum Marte significat plu-
uiam & tonitruū, & fulgura, & grandinem. Si cum Mercurio
fuerit, erit pluuiā, ventus fortis, pluuiā interpollata, multę
variationis. Et si fuerit Sol, & Luna, in eadem māfione, si-
gnificat pluuiā multā. Significatio aturni sup pluuiā, est nu-
bes nigra. Iouis crocitas aëris, & ventus mitis. Martis nubes
crocea, rubea, cū mixtione albedinis. Mercurij nubes pallida,
aut fus-

aut furiosa. Lunæ singularis nubes alba, multæ aquæ, & ær calidus. Solis nubes crocea. Venus verò imbres, & significat humiditatem, & rores, & nebulas. Cum ergo Venus, & Mercurius, & Luna in aliqua illarum mansionum. 10. humidarum fuerint, significant pluuiam multam. Et quando fuerit Luna in aliqua mansionum humidarum, nec aspexerit eam Venus, nec Mercurius, non significabit pluuiam. Et si cōcordauerint Venus, Mercurius, & Luna in aliqua istarum. 10. significant pluuiam multam. Scias præterea loca applicationis Mercurij, cum tribus superioribus. Et cum quo applicat, & à quo separatus fuerit. Si cum Saturno, erit ventus fortis, cum tenebra nigra, & pluuiæ. Si cum Ioue, significat ventum mitem, absq; pluuiæ. Si cum Marte, ventos calidos. Si cum Sole, ventum calidum, cum corruptione. Si verò applicet, cum Saturno, significat pluuiam, & forte erit grando, cum ea aqua parua, & quasi puluis similis pluuiæ, non residens in ea. Et cum fuerit Sol in. 20. gradu Scorpionis, considera applicationem Lunæ cum planetis. Si enim applicauerit Veneri, & Mercurio, significat multas pluuias in illo anno. Et si fuerint Venus, & Mercurius, in signo aqueo in illa hora, signum est quòd sint pluuiæ, in principio anni. Et si fuerint Venus, & Mercurius occidentales, aut orientales in aliquo signo aqueo, significat multas pluuias futuras in postremo anni. Et si fuerit alter eorum orientalis, & alter occidentalis, & ita quòd ambo sint in signo aqueo, ambo significat generationem pluuiæ in principio anni, & in fine paucam siccitatem, vnde etiam antequàm applicetur Luna cum Veneræ, aut cum Mercurio, aut cum orientali, aut cum occidentali. Si fuerit applicatio sua cum orientali, significat quòd erit pluuiæ, in principio anni, plusquàm in fine. Si cum occidentali, plus in fine, quam in principio. Et est alius Modus, quando Mercurius applicuerit cum Marte: erit pluuiæ interpolata, & ventus, & fulgur. Et quando Venus cum Ioue,

cum Ioue, erit pluuia larga, & descendens, proficiens. Quando Luna cum Saturno, significabit nubes nigras cōculcatas, vna pars scilicet erit conculcans aliam. Quando cum Marte, significat nubes intercisas, cum gelu, & fulgure, tempore suo. Et forte apparebit arcus, nec erit pluuia communis. Quando verò Luna applicabit cum Venere, & cum Ioue, erit nubes alba, & ros magnę vtilitatis tempore suo. Quādo Luna cū Mercurio, erit nubes pallida coloris fumosi, & bonus ventus cum pluuia. Modus alius, inspicere in hora coniūctionis, & pręuentionis, & quarta prima, & secūda ad Lunam, cum quo applicatur illa hora. Si cū Venere, & Mercurio, significat generationem pluuię in illa septimana, & hora illius erit, secūdū quātitatem graduū, q̄ sūt, inter Lunā & planetas duos, quibus applicatur, & ponā scilicet gradum pro die, & minutū pro hora. Et quādo Luna consequitur gradū illius planetę cui applicauerit, & Venus in Scorpione, aut in Capricorno, aut in Aquario, erūt pluuię multę. Similiter quando Mercurius stat in aliquo illorum trium, significat pluuiā. Et quādo fuerint Venus & Mercurius in prędictis signis, & Luna opposita, aut cōiūcta illis, aut in quadratura sua, significat pluuiam. Modus alius, quādo Luna intrabit Cancrum in hora Solis, aut Virginem hora Veneris, aut Sagittariū hora propria, aut Geminos hora Mercurij, aut Taurū, hora Martis, aut Leonem hora Iouis, aut in Libram, significat pluuiam, & ventum secūdū naturam signi, & quod erit de substantia sua & de substantia istorum signorum. Erit similiter alius breuis modus. Cōsidera ascendens cōiūctionis mēsis arabum, & quis planetarum est ibi: si fuerit ibi fortuna, fiducia erit de pluuiā, si infortuna, non erit, similiter de alijs angulis ab ascendente, & inspicere quando Luna erit in opposito gradu ascendens cōiūctionis, & aspexerit eam aliquis planetarum significantium pluuiam, erit pluuia.

Capitulum septimum de naturis dierum in prędictis.

c cum vo-

Vm volueris scire quid sit in quolibet die de pluuiā,
 C ventis, tonitruis, grādinibus. Accipe à Sole ad Satur-
 num, & projice de signo Lunæ, vbi terminabitur nu-
 merus: vide quis planeta erit in illa domo dominus: si fuerit
 domus Saturni, erit illa dies frigida. Si Iouis, serena, & mitis.
 Si Martis, vêtus fortis. Si Solis, dies calida. Si Veneris, pluuiā,
 & si Mercurij, variabilis. Si Lunę, pluuiā. Et scias quod, plane-
 tæ calidi sunt, Mars, Sol, caput draconis. Frigidæ verò stellæ,
 Saturnus, Iuppiter, Venus. Et quando obuiabit Luna cū stella
 calida, accelerabit ventus, & calefiet aër, & quando cum frigi-
 da stella, veniet ventus lentè, & in frigidabitur aër. Inspice etiā
 ad partes dierum, scilicet quantū accidit à gradu Solis, ad gra-
 dum Saturni, & projice de gradibus Lunæ, versus ortū Solis,
 totam diem, & si ad hāc partem Mars aspexerit, aut si illic ac-
 ciderit cum Mercurio, in illa die erit vêtus: & fortius signum
 est, si sit Luna cum eo, & præcipuè, si participauerit Venus, &
 etiam est de complemento directionis ascendentis, quando
 fuerit Luna in primo minuto signi, vide quis planetarū aspi-
 cit eam, & iudica secundum hoc, significabit enim super ad-
 ditamentum scientiæ rerum aëris. Modus alius significabitur
 de parte luminarium, in diuersitate modorum suorum in hoc
 quod est inter coniunctionem & plenilunium, in quadratura
 prima, vel secunda, & quando erit medietas corporis Lunę il-
 luminata: & fuerit in trino, vel sextili à Sole, & inspiciat ipsa
 ad planetas in illa hora, & loca sua de parte luminarium, &
 ascendentium, & angulos suos, & aspectum planetarum, &
 applicationem partis eorū cum parte, & scias digniorem eo-
 rum significationem secundū naturarum suarum qualitatem,
 & vim, & complexionem suam, cum vi planetarū, & signorū,
 & sciatur quid accidet in aëre de ventis, tonitruis, grandine,
 motu, & quiete, & etiam significabitur cū stellis fixis apud or-
 rientalitatem, & occidentalitatem suam & mutabūt aëra sicut
 Luna quando

Luna quādo fuit in angulo, & significant supergenerationem pluuiæ, & niuis, & venti, & nouiluuium, & abscissio sua, secundum quantitatem inclinationis ad septentrionem, & meridiem, & orientem, & occidentem, & latitudinem partis ad partem, de parte quartarum circuli, quibus inest ventus humidus, & ficcus. Qui verò scire voluerit accidētia in aëre, inspiciat quòd dico.

Capitulum octauum, de quattuor temporibus, & mutatione, & circuitione aëris, in caliditatem, & frigiditatem.

Iuerfitas aëris totius anni in calore, & frigore scietur ab ascendente coniunctionis, vel præuentionis luminarium, & à loco coniunctionis, vel præuentionis, quæ fuerit ante introitum Solis in Arietem, & à loco luminarium in figura, & similiter à locis planetarum. Vnde, si Saturnum inueneris in aliquo angulorum ab abscedente, aut in aliquo angulorū domini ascendētis, firmum in eodem loco, aut in aliqua dignitatum suarum, & maxime in angulo medij cæli, significat diuersitatem in aëre, & damnum, & tenebras, & in tempore caloris, minuit calorem, & in tempore frigiditatis, augeat frigiditatem. Si verò remotus fuerit ab angulis, erūt tēpora stabilia, & æqualia, sicut esse debēt. Cum Saturnus fuerit in angulis à domino ascēdētis, minor & debilior, erit significatio sua, quam in angulis ab ascēdēte. Et si fuerit Mars hora coniūctionis, vel oppositionis præcedentis introitū anni, in angulo ascendētis, aut in aliquo angulo angulorū domini ascēdētis collocatū, firmū, & ī aliqua dignitatū suarū, & maxime in angulo medij cæli, augmētabitur caliditas, & hoc si fuerit tēpus calidū, & minuetur frigiditas, si fuerit tempus frigidum, & inclinabitur natura temporis, si fuerit tempus æquale, scilicet autumnus, vel Ver ad calorem. Et quādo Mars fuerit in angulo domini ascendētis, minor & debilior erit significatio sua,

c ii quam

quam quando erit in angulo ab ascendente. Et si Iuppiter & Venus inuenientur in aliquo angulorum ascendentis præcedentis introitum Solis in Arietem, collocati, in parte dignitatum suarum, & maximé in medio cæli, mitigabitur aër, & crescet quidquid fuerit eo tempore plantatum, vel seminatum, & aspice similiter Mercurium, quia si eum inueneris in medio cæli ab abscedente coniunctionis, vel oppositionis, & fuerit in aliquo signorū aëreorum, & aliqua fortuna fuerit in aliquo angulorum Mercurij, significat diuersitatem in aëre, & ventos multos, & damnabiles, & hoc modo iudicabis quādo inueneris aliquam fortunatū in angulo à Mercurio, aut Mercurium in angulo à fortuna, quia in hoc tantum valet quātum fortuna fuerit in signo coniunctionis. Vnde quādocumq; inueneris planetā in angulis ab abscedente cōiunctionis, aut in succedentibus, pone eū pro significatore, postea inspicere cuiusmodi commixtionis sit, scilicet cum Saturno & Marte. Et si inueneris eum mixtum de quarto, vel cōiunctione, vel oppositione cum Marte, & Mars fuerit in aliquo signorum igneorum crescit calor in tempore caloris, & minuitur frigus in tempore frigoris. Et si aspectus fuerit de trino, vel sextili cum Marte, & Mars fuerit in signis igneis, significat id quod diximus, sed nō tantum. Et si significator habuerit cōmixtionem cū Saturno de coniunctione quadratura, vel oppositione, & Saturnus fuerit in signis frigidis & siccis, aut frigidis & humidis, crescit frigus tempore frigoris, & minuitur calor tēpore caloris. Et si aspectus fuerit de trino, aut sextili cum Saturno, & fuerit in signis antedictis, significat id quod diximus, sed non tantum. Et si Saturnus fuerit in signis calidis & humidis, quæ sunt Gemini & eius triplicitas, & habuerit commixtionem cū significatore, complexionabitur cum eo significatore de oppositione, aut quadratura, aut coniunctione, significat item aërem & bonæ complexionis. Et si hæc mixtio fuerit de trino, vel sextili, eo existente

existente in signis supradictis est maior & maioris tēperiei, & cōplexionis melioris. Similiter si Mars habuerit cōmixtionē cū significatore, & fuerit in signis frigidis & siccis, aut frigidis & humidis, & commixtio fuerit de quadrato, cōiunctione, vel oppositione, temperat aërem & facit illū bonæ complexionis. Et si aspectus fuerit de trino, vel sextili, eo existente in signis prædictis, tēperantia erit maior, & crescēt omnes res quę generantur & nascūtur. Et adiuua te in hoc à parte aëris, & vëtorū participāte, cū significatore. Et si Saturnū. aut Martē inueneris cū Luna vel eius domino, iudicabis ab eis sicut ante diximū, per existētiā eorū in angulis, & aspectibus significatoris, hanc enī partē accipies à gradu Mercurij, si non fuerit in domo sua accipē suosmet gradus & minuta addēdo eos gradus signi ascendētis, & proijce ab ascendēte, & vbi applicuerit ibi est pars, & idem facies in introitu in quartis quę sunt Aries, Cácer, Libra, Capricornus. Similiter fac in introitu Solis in quodlibet signū. Significatio autē pluuiarū, & tonitruū, & fulgurū & vëtorū, & multitudinis, & paucitatis suę, vide ī hac re ab introitu Solis in. 20. gradum Scorpionis & apra ascēdēs ad illud tēpus & augulos residuos, & loca planetarū eadem hora, & cōsidera Venerem, Iouem, & Mercuriū, si fuerint occidētales, aut tardī incessus, aut retrogradi, significant supra multos rores & pluuias in illo anno, & si fuerint orientales, aut directi, aut velocis incessus, significant contra. Et considera Martem, si fuerit in aliquo angulorum præcipuē in medio cæli, in signis aëreis, & si habuerit aliquam commixtionem cum Mercurio, significat tonitrua coruscationes, & pluuias damnabiles, & hæc mox venient, mox recedent, & significat locustas, & damnum in aëre. Et si Mars fuerit in angulo tetraē ī signo aliquo terreo, & fuerint fortunę remotę ab ipso, & Mercurius respiciat Martem, & Mars habuerit cōmixtionem cum Mercurio, significat terremotū, & apparitionē igneā, & res expauescendas, & dam-

num in minerijs terre. Si fuerit Mars in angulo terræ in reuo-
lutione anni, & in signis calidis, & ceciderit ab eo fortuna, &
respexerit Mercurium, significat combustionem terræ, & cor-
ruptionem substantiæ suę, & combustionem seminū. Si autem
secūdum quod dico fuerit in signis aquæis, & in angulo terræ,
significat damnum aquæ, & corruptionem eiusdem, & om-
nium animalium aquatiliū, & si fortunæ habuerint com-
mixtionem cum eo, minuent & prohibebunt damnum toni-
truorū, & coruscationum in illo anno, & si fortunæ cum illo
nullam commixtionem habuerint, faciet tonitrua, & corrusca-
tiones, & multos radios, & damna in illo anno, & si fuerit lo-
co Martis Saturnus, præcipuè si fuerit in medio cæli, & in si-
gnis aëreis, & habuerit commixtionem cū Mercurio, & fortu-
næ ab eo remotæ fuerint, significat damnum in aëre, multas
pluuias damnabiles, & durabiles, & si fuerit Saturnus in an-
gulo terræ & in signis terreis, & habuerit commixtionem cum
Mercurio, & fortunæ ab eo remotæ fuerint, accidet terremotus,
& apparebunt super terram, aquæ multæ, & magnæ, & si fue-
rit in signis aqueis & sub terra, in angulo terræ, & remotæ ab eo
fortunæ fuerint, & habuerit commixtionem cum Mercurio,
minuentur aquæ riuorum, puteorum, & fontium, & in om-
nibus aquaticis animalibus, detrimentum inferet, & si fuerit
in signis calidis, in angulo terræ & ab eo remotæ fuerint for-
tunæ, & habuerit commixtionem cum Mercurio, signifi-
cat damnum in terra, & in proprietatibus & minerijs eius.
Et si Mercurius non habuerit commixtionem cum eo, erunt
significationes prædictę minores & leuiore, & si habuerit cō-
mixtionem cum fortunis significatoris anni, temperabitur &
minuetur malum & damnum quod prædiximus. Et scias quod
quolibet ex planetis superioribus habent vnum statum, & pla-
netæ inferiores habent alium, quoniam altiores sunt sicut spi-
ritus, inferiores verò, sicut corpora, & nulla generatio fit, nisi
per appli-

per applicationes & commixtiones eorum vnus cum altero, & superiorum cū inferioribus. Modus alius inquit Mesalach, Inspice in reuolutione anni quando Sol ingreditur primum minutum Arietis, & constitue ascēdēs in illa hora, & angulos, & loca planetarū, & vide quis sit fortior in figura, qui si fuerit fortuna aptabitur tempus. Si vero fuerit malus & impeditus, significat malū. Et similiter fac in quartis anni, & in ingressu Solis in quodlibet signum. Et scito quod planeta cum plures coniuncti fuerint in signis aquaticis in reuolutione anni, significabunt multitudinem pluuiarū, & in signis igneis, significabunt superfluitatem caloris, & siccitatis, & terræ sterilitatem, in aëreis significabunt multitudinem ventorum. Et in tereis significabunt gelu atq; niues. Et similiter in quartis anni, cum fuerint planeta in locis frigidis, significabunt gravitatem frigoris, & minutionem caloris. Scito quoque cum præfuerit illis Mars, vel Saturnus, & non aspexerint eos fortunæ, significabunt multitudinem guerræ, & destructionem climatum, Item etiam cum fuerit Mars quartæ æstiuæ dominus, & fuerit in aliqua domorum Mercurij, significabit multitudinem pluuiarum & pestilentiarum. Et scito quoq; quod grauitas siccitatis, & terræ sterilitas, vel penuria annonæ non fit mihi ex commixtione planetarum in signis igneis. Quando Mars manserit in calido signo, addet caliditati suæ, Saturnus autem minuet. Sed quando Saturnus erit in terreo, addet frigiditati suæ, Mars autem minuet, Mars in aëreo addet caliditati suæ, Saturnus verò minuet ex ea. Saturnus in aqueo, addet frigiditati, Mars minuet eam. Hæc sunt positiones Saturni, & Martis in .xii. signis in quibus qñ sunt mutāt aëres suos, & quilibet planeta qui erit in reuolutione anni sub radiis, significat debilitatem elimatis sui, & corruptionem morum suorum. Et cum substantia Veneris, & Lunæ sit humida, & Mercurij potius vëtofa. In reuolutione, Luna & Venus decernūt pluuiam, Mercurius

ALKINDVS DE

Mercurius ventos, & ita fit impressio aëris quæ est etiam fortior secundum positionem accessum & recessum Lunæ à Sole in circulo signorum, qui diuiditur in.360. partes, quem Luna scindit in.27. diebus, &.8. horis fere, Vnumquodque.12. signorum habet duas mansiones & tertiā partē. Arietis itaq; signum habet duas scilicet Nathu quæ & Saran appellatur & Batini & tertiam Eoriæ & hæc cōsideratio huiusce modorum In Tauro sunt secūda tertiæ Eone & Dabaran & secundę tertiæ Hakaaru quæ & Meisen dicitur Eiusdem vero tertia residua est in geminis & Naihetu & Carhao tota. In Cácro Natretu & Carfu & tertia Gabietu. In Leone secundę tertiæ eius & Karaten & secūda tertiæ Iearafatin. In Virgine tertia eius Ethanę & Schamhot. In Libra, Garafu Eubene & tertia Iklil In Scorpione secundæ tertiæ eius & Kalbi & secundę tertiæ Xanelen. In Saggitario tertia eius & Gahanu & Boledetu. In Capricorno Cohou & Dualeabay Coondubalagi & tertia Coonalcond. In Aquario secūde tertię eius & Coonalkabietu & secūda tertiæ primi Fargus. In Piscibus tertia eius & Fargus postremus & Batane. Et posuerunt sapiētes humidam mansiones, quartam, septimam, decimam, duodecimam, quindecimam, decimam sextam, decimam septimam, decimam nonam, vigesimam, vigesimam secundam, vigesimam sextam. Quandoquidem Luna manet in sex illarum multiplicabitur pluuia & ros & aqua, & sunt Dabaran, Iklil, Carfatai, Eubeuen, Coonduhaleubai Fargus postremus. Sex aliarum sunt sicce nec significant pluuiā scilicet Katun, Hakahacu, Carfu, Calbu, Coondualhakabietu, Fargus primus, Vndecim sunt teperate & medie, scilicet, nec sicce nec humide, inter quas sūt tres forte magis pluuiose, quam sex humide prædictę causa præmissa scilicet Kamekalacel, Alkahatu, Condualciondi. Quando etiam ab eodem minuto vnum luminare recedet ab alio partire à primo minuto Arietis ad partem luminaris dando cuilibet

cuilibet mansioni. 13. gradus, & 20. minuta incipiendo à primo gradu Arietis, & considera ubi terminabitur numerus. Inspice an sit in mansione humida, sicca, aut temperata? Scias etiam complexiones aspectus, & applicationes planetarum in illa hora. Similiter fac in omni oppositione, & duabus quadraturis. Unde quando Luna erit in signo humido, & planeta humidus aspiciat eam, aut coniungatur ei, significat generationem pluuiarum. Et precipue si aspexerit eam aliqua infortuna, si enim aspiciat infortuna, aut applicetur ei, iens ad eam quando Luna peruenit ad eam, erit hora pluuiarum. Et Luna cum fuerit cum Saturno, aut aspiciet eum in mansione humida, erit pluuiam leuis & quiesca. Si cum Marte, significat pluuiam cum fulgure, & tonitruo, & gradine, cum Mercurio, pluuiam cum vento forti interpollato distillante. Et si fuerint luminaria in eadem mansionem, significant pluuiam multam cum magnis guttis. Dixit Iacob filius Alkindi quando Luna intrat Aquarium, aut Scorpionem, aut Capricornum in hora Saturni, significat quod illa hora erit mutatio aeris, quando autem pars pluuiarum scilicet Veneris, Mercurij, & Lunae erit in aliquo signorum aquae liquo, & dirigetur in illo, habundabit pluuiam adeo quod nocet bit populo. Item in reuolutione anni inspicere dominum & Lunam & partem fortunae & dominum partis & participem cum illo, & quis habuerit dominium super omnes si Saturnus, Venus, & Luna, & Mercurius, erit pluuiam multa in anno, maxime si fuerint in signis pluuiosis, sicut in Aquario, in fine Capricorni, & Arietis, & Tauri, & principio Leonis, & amplius in Scorpione, Piscibus, & Aquario. Et cum volueris scire an abundet pluuiam in principio anni, aut in medio, aut in fine? inspicere quando intrat Sol in Libram, si fuerit Venus sub radijs, & cum hoc sit occidentalis, significat multam pluuiam in principio, in fine autem paucam. Si autem orientalis erit, pluuiam paucam in principio, multa in fine. Si autem fuerit occidentalis post illam

Videntur
hic pauca
adiecta ex
Iacob filio
Alkindi à
studio as
liquo.

illam horam, per mensem & dimidium significat multam pluuiam in medio anni, & quanto plus erit Venus sub radijs, plus mutabitur aër ad pluuiam. Et si volueris scire diem pluuiæ, reuolue oēs coniunctiones, oppositiones, & quadraturas, & fac sicut fecisti in reuolutione anni. Et accipe in testimonium dominum gradus coniunctionis, aut oppositionis, aut quadraturæ, & Venerem, & Mercurium, & Saturnum, vt accepisti in principio anni. Et vide si fiat aliqua applicatio Lunæ ad partem planetarū aqueorum, & in signis aqueis, accidet pluuiā, cum peruenerit Luna per aspectum ad hāc partem. Et si fiat in signis mutabilibus, tunc scilicet in consummatione applicationis corporis ad corpus, fiet significatio. Inspice etiā centrum Lunæ in hora coniunctionis ad coniunctionem aliam, quando fuerit Luna in aliquo centrorum, vide quis planeta cum aliquo applicatur, aut separatur, & aspiciet alterum, an vnusquisq; domum socij sui, aut ambo domum alterius domorum ambarum, aut luminaria inspiciēt eos, accidet pluuiā in hora qua perueniet Luna ad planetam. Et hora significationis suæ, non erit vsq; quo æque distet applicans, aut mutās in eo quòd est inter signa mutationis aëris. Si aspexerit Mars Mercurium, aut Lunam quando fuerit de natura Martis, accidet tonitruū, & quādo similiter aspexerit Solem & planetam significantem pluuiam, accident tumultus fortes, & venti, & nubes. Et quando fuerit in signis mutabilibus, aut signis habentibus vocem, & fuerit Saturnus in loco Martis, & ambo fuerint, quòd dico de Marte, & Mercurio, præcipuē in signis ablatis carentibus voce, erit pluuiā durans, & aër tenebrosus, nec erit in eo motus, nec vox. Similiter fac quādo erit quæstio de pluuiā, & hoc sufficit in hoc quòd interrogasti.

FINIS.

Ad candidum Lectorem.

¶ Ante aliquot menses, candide Lector, dum meditarer Al-
kindi libellum de mutationibus temporis excudendum chal-
cographo tradere, forte fortuna, incidi in Iaphar tractatum
eiusdem argumenti nequaquam tibi, & omnibus, qui his natu-
rae arcanis operam nauare concupiscunt poenitendum. Qua-
propter ego, ut in aliis huius generis multis, ita in hac parte
volens tibi ex animo commodare, utrunque simul imprimen-
dum curavi. Hoc est quod te ignorare nolebam. Bene Vale,
& expecta in his rebus maiora per nos ablatis & situ nuper
vindicata.

INCIPIT LIBER IAPHAR DE MV-
TATIONE TEMPORIS.

Superioris discipline inconcussam veritatem: prout indorum monet auctoritas, toto desiderio accedere, adeptam quidem summo studio custodire, & ne memoriae fugiat archana cauere debemus: sicut enim cæteris omnibus disciplinis dignior est & potior, ita eius professores quadam prærogatiua dignitatis, & quadam etiam elationis titulatione nobilitat. Sed etiam nullus nisi naturaliter, quod videlicet ex sua cōstellatione potissimum ducit, & quadam diuini ruminis inspiratione instructus, ad hanc valet aspirare. Quare huiusmodi præpullatione habita, tam sanctam tamq; sublimem & diuinitus collatam scientiam: vt nobis congruum sit illam debita veritate tueri, fouere, & ne manibus indignis tractetur, ne insipidis philosophorum cauillationibus defatigetur, nos eius alumnos qui iam videlicet eius causas & processum agnouimus, & de effectu quædam gustauimus, summa diligentia præuidere oportet. Deinceps quoq; ad huius cognitionem cuiuslibet dignè volenti accedere, hæc quæ sufficiant referenda secreta. Notandum præterea occurrit, in his voluminibus quibus priorum tractatus & exemplaria, ad diuersas transferunt linguas, nunnulla contineri superflua, quorum doctrinæ effectus à proprio loco & significatione vocabulorum sermones peruertit, nec ad locorū intelligentiam sui insipiditate congruunt quorum actiones à proprio tramite declinant. Hoc autem duabus de causis, scriptorum videlicet, & interpretantium culpa fieri credimus. Plerumq; etiam interpretes, si tunc minimè fidelis inter angustiarum præssurum anhelans, vnde quodlibet peregrinum quod clementorum diuersi apices, aut eorum pœnuria sæpius etiam linguarum

MVTATIONIBVS TEMPORIS.

19

20

libitum transfert. Hæc quamuis natura neget, elationis tamen
arrogantia versum profecto excuriat, Secundario autem assidu-
a scripturarum & minus perfecta eruditio, verumetiam le-
ctoris industriam non possunt effugere. Quia ergo mi domi-
ne antistes Michael, non Solum compendiosa, sed etiam cer-
ta, & ad vnguem correctæ te semper optare cognoui. Hunc de
pluiijs libellum ab antiquo Indorum astrologo, Iaphar no-
mine editum. Deinde quoq; à Tillemo Mercurio sub breui-
tatis ordine correctum, tuæ offero dignitati, vt quod potissi-
mum sibi deesse, moderni deslent astrologi Galliarum poste-
ritati tua benignitas largiatur,

Vniuersa astronomiæ iudicia, prout Indorum asseruit
antiquitas, à Lunari ducatu potissimè manare credun-
tur. Cūsequenter verò ex eiusdem, cum stellis cæteris,
admixture ducunt originem. Ea enim (vt inquit) mūdano-
rum generationis effectū perfectam, & cæteris pleniorē pro-
prietatem assumunt. Hoc autem inter cætera omnia tanquam
vnicum & singulare affirmant, quatenus ipsa, & sui summa, &
integra perfectione totius scientiæ, & agnitionis ducatū, tan-
quam mediatrix assumunt, quod apud antiquorum sapientes,
multis declaratam constat argumentis. Vniuersa etiam rerum
significatio ex stellarum efficacia deluminari contemperatur
natura & procedit. Luna namq; stellarū figuras profecto ven-
dicat, vnde eisdem necessario admiscetur, sicut eidem contem-
peratur Mercurius. Apud Indos enim inter Mercuriū, & Lu-
nam, hæc dum illi sociatur, & cū ea discurrit, nulla habetur di-
uersitas, Luna tamen eo perfectior in receptionis statu, & cui-
dēioris efficacīe, quia videlicet & vniuersa centro terræ in qua
affinior discurrit; & effectum omnium cum hoc mūdo sub se
cōplectit, quia sua vt iā dictū est, sub Alestina, id est cōiunctio,
& Trahel, id est separatio, cōiunctu inquā, & oppositione, atq; te-
tragono, assidua & indefesa, cū dēior deprehēditur operatio,
d ex quibus

ex quibus videlicet generationis, & corporis status, dum cre-
 scit, & decrescit lumine, & numero sub ipsius, & ascensu, & de-
 scensu inherere, alius indubitater procedit. Nihilominus quo-
 que ipsius in austrum, & septentrionem digressio redditio, eiusque
 applicatio, & quęcumque sibi accidit figure, hoc idem insinuat,
 quorum omnium actus ipsiusque effectus, Luna potentia in a-
 nimalibus & terrę germinantibus quę sensus percipit & visus
 dijudicat, facillime discernuntur. Venus itaque, & Iuppiter, ut
 est Indorum autoritas, fortunatę sunt stellę, reliquas omnes
 infortunatas dijudicant. Apud nonnullos quidem Saturnus
 & Mars infortuniũ singulariter vendicarunt. Ceterę quidem
 stellę sub æqualitatis tēperatĩa collocantur. Pluuias itaque quem-
 admodum estimant, Lunę cum maliuolis applicatio, foelici-
 bus omnino aduersis indubitanter efficit. Si verò fortunatis
 applicetur, nec maliuolis quolibet modo inuestiatur, nec plu-
 uię erunt. Fortunatę enim aëra soluunt rarificant atque subti-
 lisant, & quicquid grossi vaporis superius ascenderant expri-
 mendo auferunt. Maliuolorũ quidam natura eorum, quę cum
 vapore similitudinis affinitas adunatur, grauitatem inducunt,
 virtutis augmentum prestantes, tandem congelant, Venus ta-
 men cum sit vna de beniuolis, Geminio humore redundat. Si
 inquàm maliuolis inuestiatur, & ambo configurationis grauē
 eis non respōdeat, pluuias protendit. Sic quia hac superiorum
 de causa pluuias solent manere vapores. Amplius mansio-
 nes Lunę, quędam humoris, quędam siccitatis, alię verò
 æqualitatis vtrinq̃ue participant. Quę quidem occasio ex na-
 tura stellę in ea constitute mansione, scilicet etiam ex certo
 circuli loco, manare creditur. Quod quidem omnia ex ipsius
 radicis primordio deprehendi possunt. Harum autem mansio-
 num, naturaliter facta fuit electio, quam stellarum radij, di-
 gnitatis loca contingunt, quorum videlicet in ordine naturę
 tanquàm proportionales participant. Sunt autē linearũ corde
 in circulo

in circulo protractè, quātum videlicet arcus ad retragonū, tri-
gonū, & exagonū, quadā cognitionis habitudine referūtur. Et
nihilominus quoq; loca ex quibus stellarū fit applicatio for-
tis, vtriusq; loco stellæ cōfigurata, vnde terminorum videlicet
applicetur, de loco inquā masculino siue fœminino, ex natura
videlicet q; ad elementa quattuor referūtur. Itidē etiā de certa
lōgitudine & latitudine se applicēt. Stellarū quidē huiusmodi
locis applicatione deprehēsa, cōgrua & firma habita receptio,
effectus mōstrat certissimos. Hac siquidem ratione māfiones,
quas nodos, siue potius nexus appellātur, designare & disci-
minare easq; notare, suosq; effectus attēdere, docta voluit an-
tiquitas. Pro imbrium quidem habita cognitione, cōuentus &
oppositionis horas, sed etiā vtrumq; tetragonū, vtriusq; tetra-
goni medium, diligētibus attendere ob hoc cōgruū existimo.
Quoniā ex istis octo Lunę significationibus, antiquorū peri-
tissimi, humorū prauidebant affluētā, & aērię variationis, su-
mebāt iudicia. Indorū verò pars maxima, ex quadrato, cōuētū,
& oppositione, & vtroq; tetragono, & cæteris postpositis attē-
dere curauerūt. Quamuis quidā alij cæteros nō relinquāt. Hæ
rursus figure. 4. quas nos diximus, maximè alias. 4. minores.
Et hæc Lunæ. 12. cētra dicūtur, habēt suppositas. Sūt autem hæ
quoties videlicet cōuētus gradu. 12. gradibus ante & post desti-
terit. In oppositione quoq; nec aliter. Nā in vtroq; tetragono
hūc ordinē non reliquūt. De māfionibus autē Lunæ vnā inta-
ctam prętereūt. Cū enim. 28. eas cōnumerēt, totius circuli gra-
dus inter ipsas equę pertinentes. Harum vnaqueq; 13. gradus.
& tertiam gradus partem vindicauit. Ob hoc prędicta mansio
toti numero detrahitur, quoniā Luna vt asserunt, eādē cum
Sole occupās māfionem, ea cōuētus māfio, nullū proculdubio
effectus retinet ducatū. Vnde etiā atq; pari modo Luna postq̃
à Sole recedit, stellę alteri applicās, vel coniuncta tota, signifi-
cationis etiam efficacię atq; potentia Soli, Lunæ & māfione ab-
d ii iectis

iectis prorsus reliquetur. Hac etiā ratione eadē Axa (bene dicitur propriē,) & principaliter notare voluerūt. Quoniam ille duę stellę signū Librę eiusq; figurā omnimodo cōplent. Luna enim in manibus Virginis, nec alibi deprehēditur. Iridē etiā quoniā gradus ille vbi hæ duę stellę cōsistūt in Scorpionis sedet principio. Ibiq; Luna moratur dū perustā ambulat viam, quare proprium ab hinc sumpserūt exordium. Hæc itaq; omnia quantum ad rationem, non quantum ad effectum operādi occultata, Tillemus reseruauit Mercurius. Qualiter autem cū ipsis Lunę māfionibus, cæteris & quasi cōnexis huiusmodi negotium exequatur, in sequentibus subijciam. Horas etiam roris & pluuię vernalium, & etiam ægritudinis itinerū, nec ne & quę ad hoc opusculū attinēt singulorū sententias locis debitis adiūgens, ad maiorem lēctoris, euidētiā ordine cōgruo reseruabo. Hæc autē loca antiqui philosophi circuli vapores, siue exaltationes nuncupant. Harum ergo. 27. luminariū māfionū, quas superius nodos cōstat nominari, necessario ad humores & rores pro sui cōplexionis qualitate referūtur. Quarū prima apud Indos dicitur Aldebaran, secunda Aziraa, tertia Aliebecha, quarta Azarpha, quinta Algafrā, sexta Alidan: ac deinceps Alnadān, Albedach, Alfarg: postea sex item de numero prædictarū, humorē naturalem proprię habēt designare: & certum in rores assumunt ducatū, quoniā in humore maiorem vendicāt portionem, hæc autē sunt Aldeberan, Aziraa, Azarpha, Aliehl, Albelelah, Alfag, nomina. Luna enim ī huiusmodi locata, aut saltem accensa, de stellis rorem significātibus applicet, aut in earū conuentu moretur, imbrē profecto manare cōstabit, quod qualiter accadat in sequētibus dicitur. Māfionum autem. 6. alias siccitatis volunt esse participes. Quarum prima Albutain, Albara, Aatars, Alkebtōnda, Alfragal, Raukaden. Reliquas verò, sicut medias ascripserūt. Est autem Anathe temperate, & æqualis complexionis, deinceps autem

Arhotea,

Athoteæ , Alanath, Alaracen, Alboracon, Alchiue, Azunet, Azolaa, Albedach, Malcharehc, Caada, Cead . Tres tamen ex hijs, æqualibus mansiones per sui nec affinitatem, & similitudinem humorem designant, Alhanaah, & Azimet, & Caadabalag. Nam dum Luna in hijs discurrens stellis rorem designantibus coniuncta sit, aut eisdem forti applicatione accedat, imbres protendit ibidem futuros. Has denuo mansiones proprietatis vt æstimo similitudinem relatas adinuicem connectunt. Nam, & Anathe, & Atarf, Ahabre, Arfaula, Alnahami, & ventri Piscium associantur, & cum cæteris quæ istas sequuntur, vt in pluuiali figura habitudine erunt exequendum.

Votiens ergo de pluuijs earumq; statu, sed etiam de æris mutatione, de ventis quoq; & rore, de nubibus pluuiosis, & non pluuiosis, non minus quoq; qua hora tibi, & quo tempore anni hæc accidant, de augmento & diminutione, prout Indorum peritissimi in figura iuxta circuli sicut describere curauerunt, habenda erit cognitio. Sub hora gradu conuentus, videlicet vel oppositionis, dum Sol videlicet primum Arietis, vel Libræ punctum ingreditur, Solem, & Lunam expressius collocari, siue potius rectificari necesse est, Indorum tam auctoritas quã antiquitas, sub ipsius Libræ ingressu, & dum Sol ipse. 20. Scorpionis gradū perambulat, hoc fieri præcipiunt, quoniam hæc signa horas imbrium in climatibus medijs profecto determinant. Rectificatis tandem Sole, & Luna ad has duas horas, conuentus inquàm, & oppositionis, vel ad prædicta duo signa, quas circuli mansiones obterminant summo animaduertere oportebit, quòd ratio potest discerni. A primo igitur puncto Arietis, vsq; ad ipsius conuentus, vel oppositionis locum, gradus assumens æquales, quòd singulis mansionibus attinet. 13. gradus videlicet & tertiam tribuere memento. Ea quidem depræhensa humida sit an sicca, an æqualiter se habens nota. Deinceps quoq;
d iii ceterarum

cæterarum stellarum loca earumq; mansiones sicut de Luna factū est attende. Quibus tandem circa cognitionem comparatis cui Luna ipsa post cōuentum applicet, erit exequendum. Quod si ea in humida māfione discurrens Saturno applicuerit in humida pariter existenti, & vtraq; sub eodem nexu, nec stella alia eorum applicationem quacumque figura impediāt, imbres congruos, assiduosq; & quietos, nubes etiam nigras & obscuras, aëra totum occupantes inuacillanter portendit. Si verò duę inferiores prædicto respectu applicantes sua adhibeant testimonia, quę prædicta sunt omnino exaugent. Quod si eundem cum illis nexum siuē potius nodum obtineant, & pluuiarum redundantia, domorum ruinas & submersiones timendas. Luna rursus huius ducatu assumpto, qua hora hæc accidere debeant, applicationis gradus indubitāter exponet. Quot sunt igitur gradus applicationis, aut cōuentus, aut oppositionis, aut tetragoni, & quę sunt huius depræhensa, ad eorum numerum totidem horas, aut dies quoad pluere incipiat, interesse necesse est. Si ergò respectus de conuersiuo, aut bi corpore fuerit, horas, nam de firmo, dies profecto insinuat. Celeriores quidem, aut tardē eueniunt, citus Lunę cursus lucis etiam augmentum & compoti, aut ipsius discursus. Alkar autem in huius oppositionis locis profecto discernit, dum hæc ita se habeant dies significat, & tarditatem inducit. Nam si beniuolē proprio in Saturnum habito respectu, & radijs nō erectis, etiam in suis dignitatibus discursu, hoc alternare videantur, dilationis & tarditatis signum est. Optimum quidem est Luna Saturni corpus in tetragonū, aut oppositionem consentient, sic enim nulla inerit dilatio. Dilationis namq; facit iudicium, quotiens nec Saturnus, nec stella alia, nodū vel māfionem possideat humidum, nec inferiorū testimonio fortunatur hijs nāq; ut supra dictū est sese habētibus, nec Lunę significatio valebit peruertere, & vera dicētem, laus & gloria nullatenus effugiet.

effugiet. Saturno rursus in mansione sicca commorante, Lunaribus facta applicatio, dum nec etiam eodem in signo discurrunt, nec inferiorum testimonio potantur vel ponantur, nubes aspiduas, sed absque imbribus portendit. Si verò ex locis similibus Luna Ioui applicet, & in eodem nodo & humida mansione commoratur, pariter Veneris quoque, & Mercurij testimonio beati, rores aut nubium species profecto concurrent. Horum quidem testimonio negato, ut pluuia sint & rores cum nubibus denegantur, nisi inquam Iuppiter, Saturno. Item deinde applicans eorum quae dicta sunt partem induxerit. Luna quidem, & simili modo Marti applicans, & sub foeminarum testimonio, & ipsa in nodo, & Lunae mansione quae humores portendit locata, nubes inuolutas & commixtas, tonitrua, tunc & coruscationes, fulgura etiam, pluuiamque sine imbribus. Aut nisi inquam Martis ipsius, cum Saturno, & Ioue deprehendatur applicatio, sic enim applicationes de causa pluuiæ incidunt. Hic etiam notandum occurrit, quoniam Mars de quolibet inspectu, imbrium significationem exauget, Luna quoque, & stellam cui applicuerit, in generandis pluuijs omnimodo innuit: illi enim eisdem propriae & principaliter applicante inest dilatio. Si verò aliter accederit, nec significat, & idem corrumpit. Nubes etiam quas Martialis producit: nam crocae ruborem desuper non sine candore habentes: Lunaribus tunc cum Sole applicatio, imbres inficiatur & prohibet. Stellarum quidem si adsint testimonia quarum quaedam in nexu, & in mansione humida. Sol, item in locis ubi nec dignitatem neque potentiam habeat Saturno, & Marti applicet, pluuiarum lapsus asperrimos & aquarum inundationes portendit. Nubes, item croceas, & quae cito dissoluntur generat, & postmodum aërem serenum efficit. Luna quidem de terragono Soli sic applicans. (nam de oppositione & conuentu, nullatenus applicatio vocabatur.) Notandum

d iiii dum

dum præterea quoniam Lunæ cū maliuolis applicatio, in ipsa hebdomada pluuias largitur: beniuolentia illius infortunate rores & efficaciam quolibet aspectu dissoluunt & prohibent: & horam futuræ significationis peruertūt. Eius quidem certos & inuiolabiles euētus Luna eidem maliuole cōiuncta & hac inuestita profecto reducit. Amplius Luna veneri applicans & in eodem nexu & in signis & mansionibus humidis: imbres nunciat futuras: Nec hoc poterit frustrari si stellæ superiores, infortunia dico, propriæ respiciant Mercurio attestante suum. Si verò nec hijs superioribus applicet: quia ipsa tunc fit fortuna, imbrium cassatur significatio. Venus autem tunc deinde stellæ superiori. Deinde eodem non fuerit applicans, imbres maximos cōfert, & assiduos: nec in Venere: dum ea sic se habeant in aliquo erit fallacia, ea enim fortuna existente nec luminaris certa erit promissio: dum nec in eodem modo: nec in signo humido: nec mansionem humida commouetur. Nam si Luna eisdem applicet: & ista sic se habeant, imbres & rores: sed etiam nebulas tamen absq; imbribus inducit: quotiens vt diximus sic se habuerit: & Luna post cōmixtionem Saturni & Martis accedat: nimiam pluuiarum inducit ingruentiam. Ea item Soli & Ioui applicante: dum sit inter vtrunq; aliquis respectus, dico vel applicationis configuratio, nec imbres manebunt: Luna namq; tunc deinde in loco optimo sub aliquo videlicet centrorum locis, videlicet hęc significationi dicatis, quia fortunata efficitur proprium causat & non peruertit ducatum, de iam fortunatis aliqua configuratione responderit. Hæ igitur occasiones vniuerse notandum nubes etiam quæ tunc generantur candide, rores multos & inconstantes portendunt. Si verò Luna Mercurio applicet sub eodem nodo & mansionem humida cōsistens, cæleres & continuos præsignāt imbres. Veneris quoq; adiectū testimonium, pluuiarum redundantias profecto inducit. Mercurius autem cum stellis

cum stellis superioribus vel alteri eorum applicas, pro pluuiarum redundantia & assiduitate submerfiones, & etiam ruinas admonet timendas, quauis etiam tamen nec Mercurialis cum superioribus sit applicatio, & pluuiæ erunt. Idem rursus Mercurius postquam Veneri accesserit maliuolis applicans, submersio & ruina, imbrium assiduitas timenda. Mercurius item Veneri de signo aquatico & humida mansione respiciens, in eodem nodo vel nexu locatus, & pluuiæ terminum excedant, quod si adsit respectus aliter quam supradictum est se habeant, pluuiarum denotatur mediocritas. Mercurius rursus & si rores vt iam diximus habeat iudicare, si beniuolas in suis terminis, aut dignitatibus respiciat, eiusdem generis effectus, & earum naturæ admixtus, Lunam efficietq; mēdacem, eiusq; ducatum peruertet, & effectus inducit alios, cuiusmodi est ventorum, vel in rabies nubes vndiquæ ab aëre depellens eorum ventorum quantitas, vel stellæ potentiam cuius genus ipse assumit. Nec Gemine stellæ cælum peragrantes si eis videlicet ita applicet mendacio poluuntur, sed veritate post gaudebunt, & promissa omnino exsoluent, nisi inquàm eorum status & habitus Ioui & Soli, vt supra dictum est, aliquo configurationis genere propriè referatur. Sic vel quod enim Lunæ promissa omnino transmutat, eorū quidem postquam Luna eisdem accessit cum Saturno & Marte applicatio, nunquàm mendax efficitur, verum debiti & assidui ducatus augmentum inducit, dum pluuias exauget rores inducit & nebulas. Si verò quæ de pluuijs dicta sunt variare præsumant, non tamen nubes densissimas, & aëris humorem valebunt pervertere, verumetiam nebulas generabit, & vapores in aëre subleuabit diurnos. Hæc enim omnia prout sese habebunt, propriè earum ascribitur efficacie. Quare quæ nūc deinde huius secretis exposita sunt, memoriæ commendanda, vt foelix & consulta iudicantis habeatur responsio.

Amplius

Mplius Luna in humida mansione soliuaga, etiam & ab omnibus stellis carēs, & ab eisdem solitaria in centrorum aliquo consistens, & in sui natura & accessione, singularis nubes inducit, & rores multiplices, aërem humectat, imbresq; vicissim confert multimodos. Nebulae feruent, ex quibus repletur horizon: concitat ventos diuersos ex quibus tonitrua, coruscationes, & fulgura procreantur. Si vero deinceps stellę applicet quę prædictę stellę genus obtineat, si inquàm fortunata fuerit prædicta dissoluit. Maliuola namq; existens, duplam quam ceterę stellę propriam exhibet efficaciam. Vnde notandum moneo, quod dum soliuaga discurrat in prædictorum solutione fortissima inuenietur. Ex supradictis manifestum est quoniam Luna cum beniuolis, aut in eorum hospitio, aut etiam cum stellisq; fortunatis applicantur, nullatenus imbres denunciat, cum maliuolis namq; cum termino discurrans, pluuias generat. Vniuersas namq; Lunę cum stellis singulis ducatur, vt in Alestina, id est cōuentu exponens, in hijs quę necessaria videbantur ad huius cognitionem habendā, quę supra sunt ordine cōgruo adinueni. Quomodo ergo in oppositione atq; tetragono agi debeat: nunc deinceps exponatur.

St itaq; tetragonus quotiens Luna ad conuentum accedens gradus. 90. Ad oppositionem recedens pari numero distiterit, & hoc singulis mensibus vt supra dictum est quatenus exequendum, hijs enim quę quasi radices supposui, plenius exequatis, nulla de aëris renouatione variatio siue ambiguitas occurret. A principio igitur Solis ad Libram ingressum quo ad. 20. Scorpionis gradum perambulans, huiusmodi rei ducatur exordiū, sed vsq; ad finē anni hęc eadē perducatur operatio. Hoc idem etiam sub mūdānorū conuersione annorum exequendum erit.

Notandum

Notandum præterea Lunam alios habere ducatus. Conuentu itaq; aut oppositione, & vtroque tetragono: vt pluuiarum cognitio habeatur prout supradictum est. Et deprehensis ea quæ prædiximus ante conuentum & post. Itidem etiam circa oppositionē & vltra. 12. gradibus ante dico rōnis negociū exequatur. Hæc autem sunt. 12. Lunę centra superius enumerata: cum quibus ante & retro idem negocium erit exequendum. Ea enim quandam vim & efficaciam in hijs omnibus assumunt dum illorum cognitio vim radice obtineat & edificij.

Vna itaque in mansionibus æqualis complexionis
L aut siccis discurrens: si deinceps stellis inferioribus applicet pluuiarum in maxima parte facit iudicium. Sunt autem signa quæ rores inducunt: aquatica & humida: vt Capricornus, Aquarius, & Pisces. ¶ Sunt autem stellæ quæ rores portendunt & humorem, Luna, & Mercurius. Si igitur Lunam de huius signis respiciant: aut cum ipsa morentur, Luna etiam de locis humidis eisdem applicans, imbres timendos. Si enim de locis siccis vel æqualibus applicans vel respiciens, mediocres omnino pluuias inducit. Luna item singulæ & propria natura, nebulas & nubes etiā raras affert, & candidas. (Quauis autem quæ ad hunc locum sufficiant superius dicta sint, quæ dū minus vtilia res & locus hortatur subiicere.) Anni igitur pluuiosi status, ab ingressu Solis ī Libram vsq; ad. 20. Scorpionis gradum non minus quam à Lunari applicatione cum cæteris stellis potissimè deprehendat. Stella igitur cui Luna applicat Orientalis existens finem anni vel mēsis vel septimanæ monstrat pluuiosum. Occidentalis nāq; prædictorum initia imbrium beneficio decorat. Hæc tamen applicatio propriæ cum Venere facta, & Mercurio, quæ prædicta sunt innuit. Altera nanq; orientalis: altera occidentalis, de Luna eisdem applicet, communes & per totum annū nec non maximas denotat pluuias. Imbrium nanque multitudo
 dum

IAPHAR DE

dum Venus, & Mercurius, Scorpionē, Capricornū, Aquarium & Pisces ingredi festināt: prācipuē manat. Sed & eorum cum Luna de locis humidis nō sine respectu applicatio quōd cum ita se habeant generales pluuias nec inutiles ostēdunt. Luna quidem alteri applicante: de altera Lunam respiciat: quandiu respectus inerit donec ab ea separetur: nec imbrium ab erit multitudo.

Vna cum Saturno applicās, molles pluuias, suaues, & **L** quietas ostēdit, & nebulas nigras & obscuras. Si verō Marti, imbres, tonitrua, & coruscationes apportat, plerunq; petras & grandinem, & nubes croceas, ruborem desuper & candorem habentes. Mercurius quidem huius ducatu assumpto, pluuias, vētorum rabiem, eorumq; asperrimos nunciat discursus. Nubes etiam incontinuas & diuersas, croceas quidem & fumi colorem habentes inducit. Si autem huiusmodi Sol ducatum assumat, guttas grandes, & nubes croceas portēdit. Venus enim, eodē assumpto, pluuias molles atq; cōtinuas: rores multos, nubes, nebulas (profecto) similes generat. Iuppiter nāq; aëra ferri: & ventos habet propicios. Non aliter quoq; cāterarum stellarum adinuicem facta coniunctio siue admixtio, communē (vt supra dictū est) exhibet efficaciam: sed illarum ducatum alternosq; nubium colores, & aëreas variationes. Hijs primitus compēsatis per totum annum omni difficultate remota, spectare licebit. Quia ergo prudentiores quelibet occupatio minus peritos in lumine Lunæ locum: & qua discurret mansione ad plenum, & certa calculatione agnoscat, plurimumq; impedit rem compendiosam: vt supradictorum sub occulto habeatur cognitio subijcere curauī, Mansiones nanque Lunæ iuxta numerum stellarum caput in tabula describo: vt cum quolibet cum qua earū Luna moretur agnouerit: sub qua etiam mansione fuerit certissimē deprehendat. Loca etiam Lunæ in mansionibus annotato: necne loca stellarum

stellarum quę videlicet mansionum has vel illas non fugiunt deprehensis. De statu aëris ipsiusq; mutatione, nulla relinquitur hesitatio. Sunt enim Lunares singulę mansiones quę in Zodiaco, quem videlicet Sol cum Luna cæterisq; stellis perambulans, discriminata & determinata partitio certa cognitio ventorum.

Ventorum cognitio ex pluuiarum experientia: sicut imbrium ex conuentu, & oppositione, duobus tetragonis omnino deprehendet: quare tres stellas quę ventos designant Mercurium, scilicet & Martem: & Solem, attendere res hortatur, Cum enim Mars ventos exaugeat: Saturnus prohibet, præcipuè retrogradus, & in signo terreo discurrens: non minus quoq; aquatica eis contradicunt. Mercurius autem stella est ventorum, & pariter aërea signa. Vt igitur venientes providens ventos, Mercurium attendere oportebit. Luna enim postquàm à conuentu recedit, eidem applicans, & cum eo sub eodem nexu: in contraria mansione discurrens: ventorum nunciat discursus. Rursum Mercurij cum Saturno applicatio: aut idem cum ipso in nodo eodem, & aërea mansione discurrens, nec ille retrogradus, ventos obscurus efficit, & aëra variat. Sæpe etiam in aëre ventorum timida nascitur rabies. Vnde notandum occurrit quoniam Saturni retrogradatio: & si Mercurius eidē applicet: ventos pœnitus contradicit. Mercurio item Marti applicante aut in eius conuentu, vel eodem nodo, & mansione, quę ventos inducat, venti calidi procedunt: & in aëre feruor generatur, nubesque horizonta possidebunt. plerunq; ignes ab æthere dilabuntur, vel in eodem apparent, & ventorum calor alteratur Marte potissimè retrogrado: Marte quidem in signo terreo commorante, & nubium, & ventorum inest significatio, verum pluuias multas ex modico ventorum largitur cursu. Nam idem, Mercurius Ioui applicans, aut Veneri, aut in mansione, ventos figurante

gurante, & in eodem nodo constiterit, ventos reducit propitios. Iuppiter autem maiorem Venere in ventis assumit efficaciam. Eius enim est omnium ventorum propitiatio & lauitas. Mercurius autem Soli configuratus, aut eundem nodum & mansionem quæ ventos habeat obtinens, ventos feruentes generat & pessimos. Subtilissimè autem inquisitionis est Mercurij, & Lunæ, cum cæteris stellis coniunctio siue admixtio: quòd si fiat vel de proposito effugiet. Hic etiam notandum occurrit, quoniam Solis per signa conuersio, temporum immutationem reducit. Vnde quam de. 4. mundi partibus, occidentem vel orientem, austrum & Septentrionem obtineat, summopere notandum occurrit. Non minus quoq; Lunaris, cum Sole applicatio, & quis eiusdem fert in oppositione modus. Solis namq; in Ariete discursus, orientalem ventum, qui & ipse Eurum dicitur profecto generat, quousq; ad Geminorum finem trāsierit. Vbi & ipse locatus donec extremum Virginitis, & principium Libræ occupat, Septentrionalem ventum Aquilonem excitat. Ibi etiam vsque ad Capricorni principium, Zephyrus generatur. Inde rursus vsque ad Piscium, nouissimū Austrum exoriri necesse est. Taurus quidem & Gemini inter Eurum, & Aquilonem consistunt. Leo namque & Virgo, inter Aquilonem, & Zephyrum medium possidebunt. Scorpius, item & Sagittarius inter Zephyrum & Austrū. Nam inter Austrum & Eurum, Aquarius & Pisces locantur.

Explicit liber imbrium Iaphar.

